

Klimaindeksen

2024

Innhold

01. <u>PwCs klimaindeks</u>	<u>3</u>
02. <u>Hovedfunn fra årets analyse</u>	<u>9</u>
03. <u>Klima- og naturreisiko blant Norges største selskaper</u>	<u>18</u>
04. <u>Hva skal til for å skape reell omstilling?</u>	<u>23</u>
05. <u>Hva kjennetegner en god klimaomstillingsplan?</u>	<u>27</u>
06. <u>CSRD som et strategisk verktøy</u>	<u>31</u>
07. <u>Hva nå?</u>	<u>37</u>
08. <u>Klimaindeksen for Norges 100 største selskaper</u>	<u>40</u>
09. <u>Vedlegg</u>	<u>44</u>

01

PwCs klimaindeks

Et snev av optimisme i klimakrisens tiår

I juli 2024 kunne verden notere seg nok en klimarekord. De siste 13 månedene har vi [overskredet 1,5-gradersmålet hver eneste måned](#), med en global gjennomsnittstemperatur som er 1,63 grader høyere enn det førindustrielle gjennomsnittet. Den samme trenden finner vi i havet: I 2023 ble [overflatetemperaturen målt til den varmeste noensinne](#), og målinger hittil i 2024 viser at temperaturøkningen akselererer.

Det er skremmende, men ikke overraskende at vi stadig ser slike rekorder. Selv om dette ikke nødvendigvis betyr at Parisavtalens 1,5 gradersmål er passert for godt, forventer [verdens klimaforskere](#) at dette vil skje i løpet av det neste tiåret - og at vi overskrider målet med god margin.

I 2024 har den pågående [naturkrisen](#) også fått økt oppmerksomhet – en krise som forsterker klimakrisen og som skaper vanskelige avveininger for selskaper.

I en tid hvor mange saker kjemper om oppmerksomheten, er det dessverre ikke så lett å mobilisere for en saktegående krise. Det ligger i menneskers natur å prioritere de umiddelbare farene; de vi opplever som trusler her og nå, høyere enn de langsiktige konsekvensene. Selv om nyhetsbildet viser at klimaendringene allerede rammer oss, og mange merker konsekvensene i eget liv, ser vi enda ikke den storstilte mobiliseringen en kanskje skulle forvente av en så alvorlig krise.

Tvert imot: i 2024 går store deler av verden til valg, og vi ser tendenser til at tema som ligger nærmere folks hverdag, som økte levekostnader, trumfer de mer langsiktige linjene. I hele verden har høyreorienterte partier nedprioritert klimapolitikken, og fått større

oppslutning for fanesaker som nasjonalisme, økonomi og innvandring.

Det er som vanlig i klimaverdenen et dystert bilde som tegnes, men alt håp er ikke ute. Parisavtalens 1,5-gradersmål er ikke en absolutt grense, men jo høyere temperatur, jo mer alvorlige og kostbare konsekvenser vil vi oppleve. Derfor teller det vi gjør nå mer enn noen gang, og hver tidels grad vi begrenser oppvarmingen med reduserer konsekvensene.

For å lykkes med dette er det et stort behov for omstilling i samfunnet. En slik omstilling krever modige ledere som gjør løfter om utslippskutt og omstilling om til reelle og målbare tiltak for samfunn og næringsliv. **Med riktig lederskap og målrettede tiltak kan vi oppnå betydelige fremskritt.**

I årets utgave av Klimaindeksen retter vi søkelyset på hva som trengs for å oppnå en reell klimaomstilling.

Vi legger vekt på hvordan klima- og naturkrisen skaper en betydelig risiko for selskaper, og hvordan omstillingen kan løftes av handlekraftige ledere som tør å gå foran. Samtidig er 2024 det siste året før lovpålagt rapportering etter standardene i bærekraftsdirektivet (CSRD), og vi ser derfor også på hvilke effekter dette har på selskapene.

I år er det gledelig å melde at 18 selskaper kutter utslipp i tråd med Parisavtalen – dette er dobbelt så mange klimavinnere som i fjor. Totalt er det 36 av 100 selskaper som kutter utslipp. Til tross for at verden står overfor store utfordringer, gir resultatene i Klimaindeksen altså grunn til et snev av optimisme.

Kort om Klimaindeksen

I Klimaindeksen retter vi søkelyset på Norges 100 største selskaper med formål å gi deg siste nytt om deres omstillingsarbeid og innsats for å motvirke klimaendringene. Rapporten publiseres årlig og gir et unikt og helhetlig bilde av hvordan de største aktørene i næringslivet jobber med sitt klimafotavtrykk.

Klimaindeksen er basert på offentlig tilgjengelig informasjon, hentet fra selskapenes års- og bærekraftsrapportering. Det sendes også ut en spørreundersøkelse til alle selskapene. Formålet med spørreundersøkelsen er å kartlegge og sikre økt forståelse av selskapenes klimaarbeid og forberedelser til kommende regelverk. I år ble denne undersøkelsen besvart av 62 av 100 selskaper. Informasjon fra selskapenes rapportering og svarene på spørreundersøkelsen er analysert av PwC.

Klimaindeksen er ikke en forent konklusjon som fanger opp alle nyansene til omstilling, men en unik publikasjon som viser til faktiske tall og resultater. Fokuset i årets utgave er rettet mot viktige suksesskriterier for klimaomstilling. Vi ser også på klima- og naturkrisen som ett, og undersøker hvilke dilemmaer dette medfører. Det er også gjort flere analyser på bransjenivå for å hensynta og tydeliggjøre at ulike bransjer står overfor ulike utfordringer.

Fremgangsmåte og forbehold

I Klimaindeksen vurderer PwC hvorvidt klimarapporteringen til Norges 100 største selskaper er i tråd med beste praksis, samt hvorvidt de kan vise til utslippskutt i tråd med Parisavtalens 1,5 gradersmål.

Metodikken i Klimaindeksen er utviklet over flere år og basert på sentrale kriterier i [GHG-protokollen](#). Som i fjor er også kravene i CSRD, og hovedsakelig

rapporteringsstandarden ESRS E1, inkludert i metodegrunnlaget.

Selskapenes utslippskutt vurderes basert på [EUs Low Carbon Benchmark](#). Denne benchmarken er utarbeidet for at finansaktører skal vurdere porteføljeselskapers klimagassreduksjon og klimastrategi i henhold til Parisavtalen. Den legger til grunn at en utslippsbane i samsvar med Parisavtalen krever at selskaper må kutte sine utslipp med et gjennomsnitt på 7 % årlig over minst tre år. Utslippskuttene kan gjøres via absolutte utslipp og/eller utslippsintensitet.

Klimaindeksen rangerer Norges 100 største selskaper ut fra selskapenes klimarapportering og utslippsreduksjoner. Rangeringen består av fem kategorier:

1. Årets klimavinnere: selskaper som kan vise til minst 7 % utslippskutt i tråd med Parisavtalen.
2. Selskaper som kan vise til utslippskutt, men ikke i tråd med Parisavtalen.
3. Selskaper med et godt klimaregnskap, men som ikke kan vise til utslippskutt.
4. Selskaper med mangelfulle klimaregnskap.
5. Selskaper uten offentlige klimaregnskap.

Matrisen under viser hvilke kriterier som må oppfylles i de ulike kategoriene. Et selskap må tilfredsstillе samtlige kriterier i en kategori for å bli plassert der.

Analysen er basert på offentlig tilgjengelig informasjon fra Norges 100 største selskaper etter omsetning i 2023. Omsetningstallene er hentet fra Proff Forvalt.

Kriterier for klimaregnskap	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
Klimagassutslipp rapporteres i absolutte tall	✓	✓	✓	✓	
Klimagassutslipp rapporteres i CO ₂ -ekvivalenter	✓	✓	✓	✓	
Rapporterer separat på både scope 1 og 2	✓	✓	✓	✓	
Rapporterer separat på både scope 1, 2 og 3	✓	✓	✓		
Vesentlige utslipp i scope 3 er inkludert i rapporteringen	✓	✓	✓		
Kriterier for utslippsreduksjoner					
Kan vise til reduksjon i utslipp (absolutt eller intensitet)	✓	✓			
Kriterier for å være i tråd med Parisavtalen					
Kutter iht. EU Low Carbon Benchmark (absolutt eller intensitet) på 7 % årlig over tre år	✓				
Kjernevirksomhet som ikke bidrar til innelåste utslipp, eller såkalt «carbon lock-in»	✓				

For selskaper som selv ikke rapporterer klimagassutslipp, er rapportering fra morselskap lagt til grunn. For morselskap som refererer til datterselskapenes klimagassrapportering er dette lagt til grunn. Informasjon om selskapenes klimaarbeid som ikke kommer frem i selskapenes års- og bærekraftsrapporter kan være utelatt fra vår analyse. Selskaper som ikke hadde publisert sin års- eller bærekraftsrapport innen 31. juli 2024 ble ikke inkludert i analysen.

PwC tar forbehold om og presiserer at Klimaindeksen ikke analyserer eller gjør vurderinger av hvorvidt et selskap er mer eller mindre klimavennlig. Vår metodikk for å kategorisere et selskap legger til grunn at selskapene har konsistent rapportering over minst tre år. Dette gjør vi for å kunne vurdere faktiske utslippskutt. Vi anerkjenner at dette kan ødelegge enkelte selskapers sjanse til å bli en av årets klimavinnere, og vi oppfordrer disse til å opprettholde klimarapportering av høy kvalitet, og rekalkulere forbedringer i sitt klimaregnskap minst to år tilbake i tid.

Vi ettergår ikke utslippstallene som vi innhenter fra selskapenes klimaregnskap. Klimaindeksen presenterer dog PwCs vurdering av kvaliteten på informasjonen selskapene selv oppgir.

Blant selskapene som analyseres finnes selskaper på PwCs kundeliste. PwC ønsker å spesifisere at alle vurderinger som er gjort på selskapsspesifikt nivå er forankret i metodikken som er beskrevet i denne rapporten. For å fremme transparens og gjøre det tydelig at alle 100 selskaper vurderes ut fra like kriterier, er metodikken delt med alle som er omfattet av analysen.

Klimaindeksen fanger ikke opp alle nyanser i et selskaps klima- og omstillingsarbeid. Analyser på bransjenivå er også basert på et begrenset utvalg som ikke nødvendigvis representerer virkeligheten. Til tross for dette tar Klimaindeksen temperaturen på Norges 100 største selskaper, og gir dermed en pekepinn på de store linjene i næringslivets omstillingsarbeid.

Hvorfor gjør vi dette?

PwC jobber kontinuerlig med å bygge tillit i samfunnet og løse viktige problemer. Klimaendringene er blant de største utfordringene verden står overfor, og næringslivet spiller en helt sentral rolle i omstillingen. Vi er avhengige av at alle parter forstår alvoret og tar grep for å kutte sine utslipp.

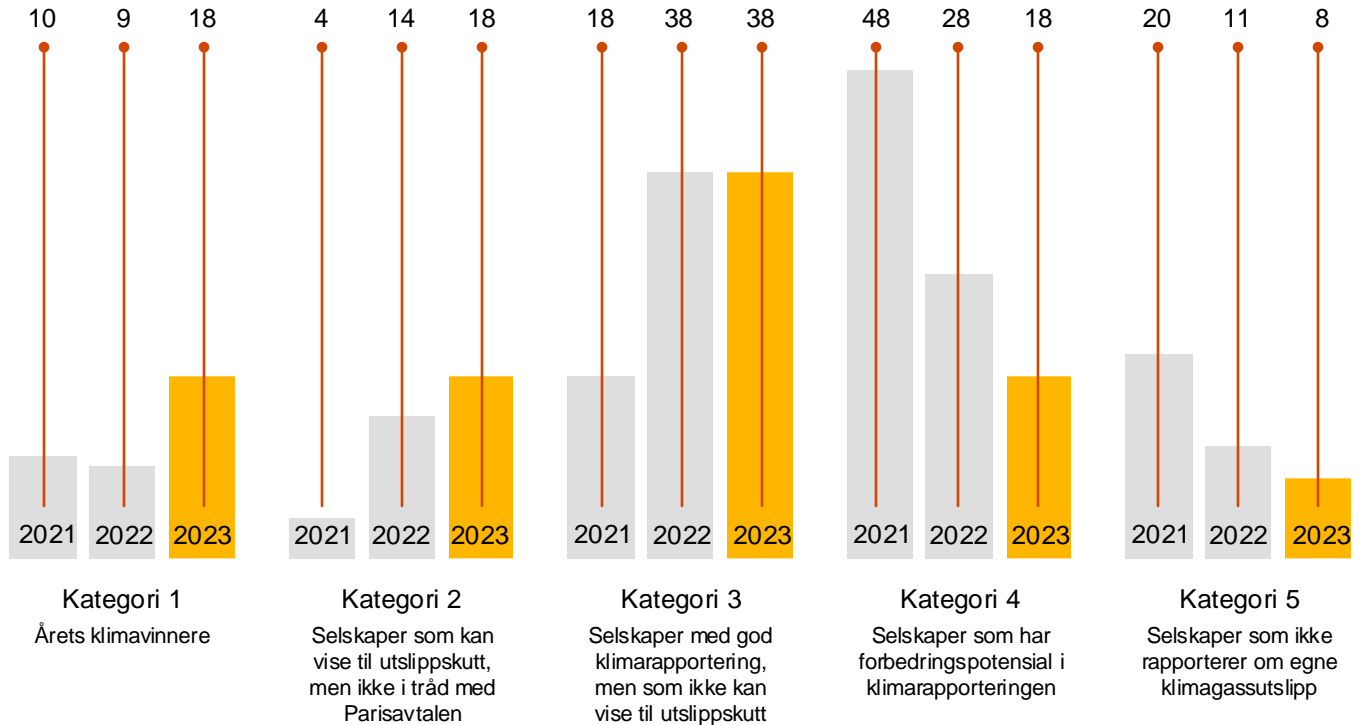
Formålet med Klimaindeksen er å dele kunnskap og sikre åpenhet rundt næringslivets nåværende innsats for å løse klimakrisen. Norges største selskaper har et ansvar for å

kutte sine utslipp, og skal de få til dette må de levere fullstendig klimarapportering, ambisiøse mål og effektfulle klimatiltak. Bærekraftsdirektivet gir drahjelp i omstillingen ved å stille strenge krav til klimarapportering til de aller fleste selskaper. Klimaindeksen belyser derfor også hvordan næringslivet ligger an med rapporteringen i tråd med disse kravene.

02

**Hovedfunn fra
årets analyse**

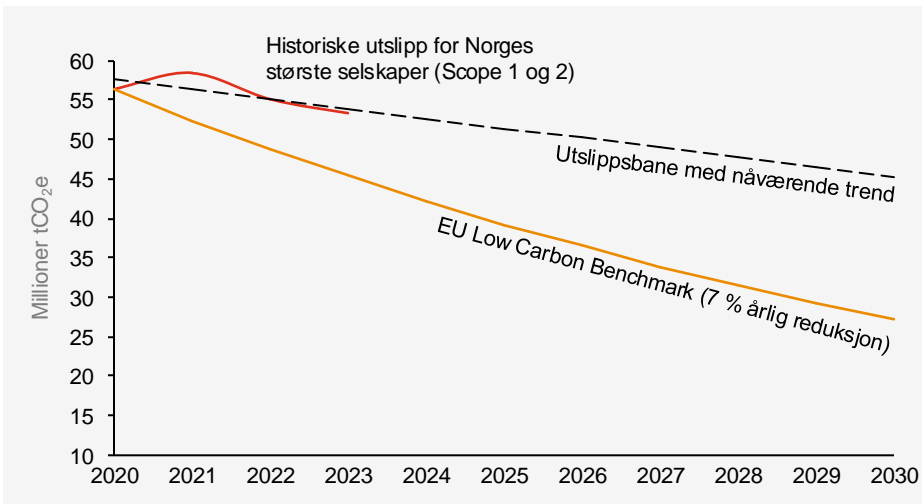
18 av 100 selskaper på vei mot Paris-målet

Årets klimaindeks viser at **18 av 100 selskaper kan vise til utslippskutt i tråd med Parisavtalen i 2023**, og totalt 36 selskaper kan vise til utslippskutt i egen drift og verdikjede over tre år. Dette er en betydelig økning fra de to foregående årene. Antall selskaper som rapporterer vesentlige utslipp i verdikjeden (scope 3) uten å kunne vise til utslippskutt er det samme i år som i fjor. Vi ser samtidig at selskapene i de to laveste kategoriene gjør store løft. Antall selskaper i kategori 4 og 5 har blitt redusert fra 68 selskaper i 2021, til 26 selskaper i 2023.

Til tross for at Klimaindeksen viser en positiv utvikling, går omstillingen i næringslivet fortsatt **for sakte**. For å nå målene i Parisavtalen er vi avhengige av at langt flere enn 36 av Norges 100 største selskaper kutter sine utslipp.

For å få til dette må næringslivet bidra til å akselerere klimaomstillingen ved å utvise klimaledelse, og utvikle en klimaomstillingsplan med tydelige tiltak og mål, basert på et godt klimaregnskap. Les mer om klimaledelse i [kapittel 4](#) og klimaomstillingsplan i [kapittel 5](#).

Norges 100 største selskaper må kutte

17 millioner tonn CO₂e

innen 2030 for å nå målene i Parisavtalen.

Dette krever en årlig utslippsreduksjon på ytterligere

4,6 %

Det er fortsatt et alvorlig gap mellom nåværende utslippstrend og klimamål

Gapet mellom hvor mye Norges 100 største selskaper ligger an til å slippe ut i 2030, og hva de faktisk kan slippe ut i henhold til målene i Parisavtalen, ligger på 17 millioner tonn CO₂e. Dette er en økning fra fjorårets gap på 10 millioner tonn CO₂e, og viser at det enda gjenstår store utslippskutt for å oppnå målene som er satt.

Det estimerte gapet er basert på trendbanen til årets utvalg av selskaper, dersom de fortsetter med samme utslippstakt som de siste tre årene. Beregningen er gjort basert på historiske utslipp for scope 1 og 2

tilbake til 2020. Utslippsbanen som viser ønskede utslippskutt i tråd med klimamålene i Parisavtalen er basert på EUs Low Carbon Benchmark, med 2020 som basisår.

På samlet nivå ser vi en reduksjon i selskapenes direkte utslipp. Etter at samfunnet stengte ned i 2020, tok næringslivsaktiviteten seg kraftig opp i 2021, noe som medførte en stor økning i selskapenes klimagassutslipp. Deretter gikk utslippene ned igjen i 2022, og fortsatte å synke i 2023. Nåværende trend viser at Norges største selskaper har en årlig

utslippsreduksjon i egen drift på rett over 2,4 %.

Det gjenstår dermed en ytterlig innsats på 4,6 % kutt per år for at vi skal nå målene.

Selskapene som er inkludert i utregningen av denne trendbanen er de 81 selskapene i årets utvalg som kan vise til tre års historikk for rapportering av direkte utslipp i egen drift (scope 1 og 2). Scope 3 (indirekte utslipp i verdikjeden) er ikke inkludert i denne analysen på grunn av begrenset historikk i tallgrunnlaget.

Tre bransjer står for majoriteten av utslippene i scope 1 og 2 for Norges 100 største selskaper

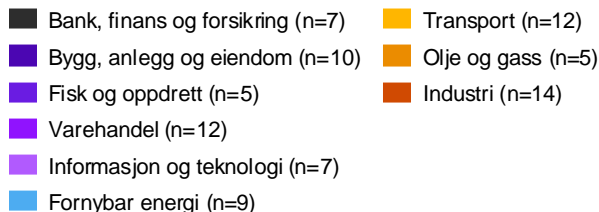
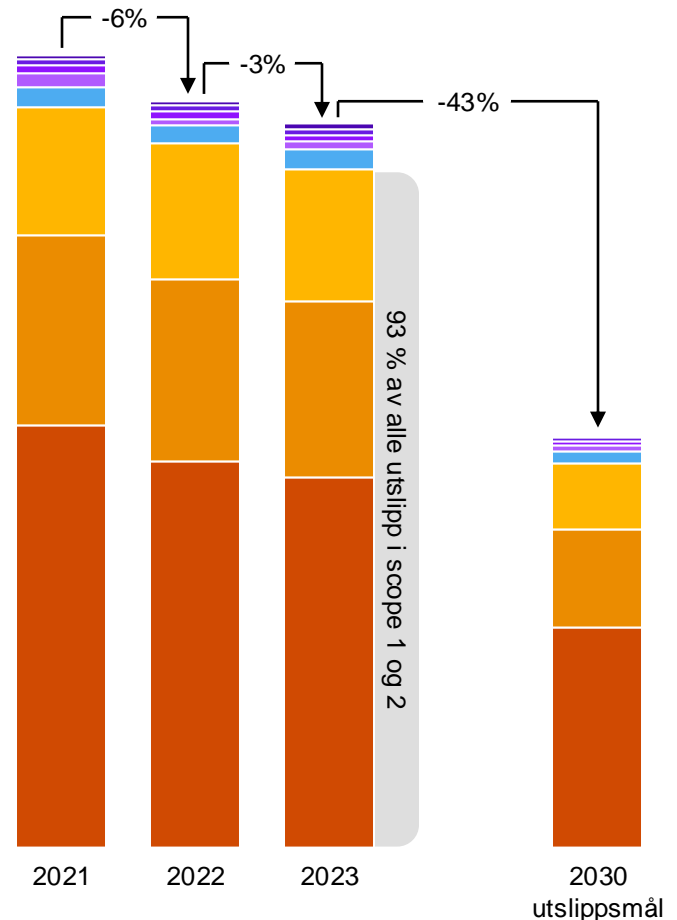
Figuren over viser fordelingen av Norges 100 største selskaps rapporterte totale utslipp i egen drift (scope 1 og 2) de siste tre årene, fordelt på bransjer. Dette inkluderer dermed både nasjonale og internasjonale utslipp.

Industri fortsetter å være den bransjen som står for den største andelen av utslipp i egen drift i utvalget, etterfulgt av *Olje og gass* og *Transport*. Totalt sett står disse bransjene for 93 % av alle selskaperens utslipp i scope 1 og 2. Utslippskutt i disse tre bransjene vil dermed ha størst effekt på de totale utslippene.

Samlet sett har bransjene kuttet utslipp med 6 % fra 2021 til 2022, og 3 % fra 2022 til 2023. Det er positivt at selskapene kan vise til utslippskutt, men frem mot 2030 gjenstår det et samlet utslippskutt på 43 % for å nå 2030-målet.

På neste side ser vi nærmere på hvor mye hver enkelt bransje har kuttet utslipp i egen drift, og vi ser at ingen av de tre overnevnte bransjene kutter i tråd med målet i Parisavtalen.

Totalt scope 1 og 2-utslipp per bransje mellom 2021 og 2023, sammenlignet med 2030-mål

Nesten alle bransjer kutter utslipp i egen drift

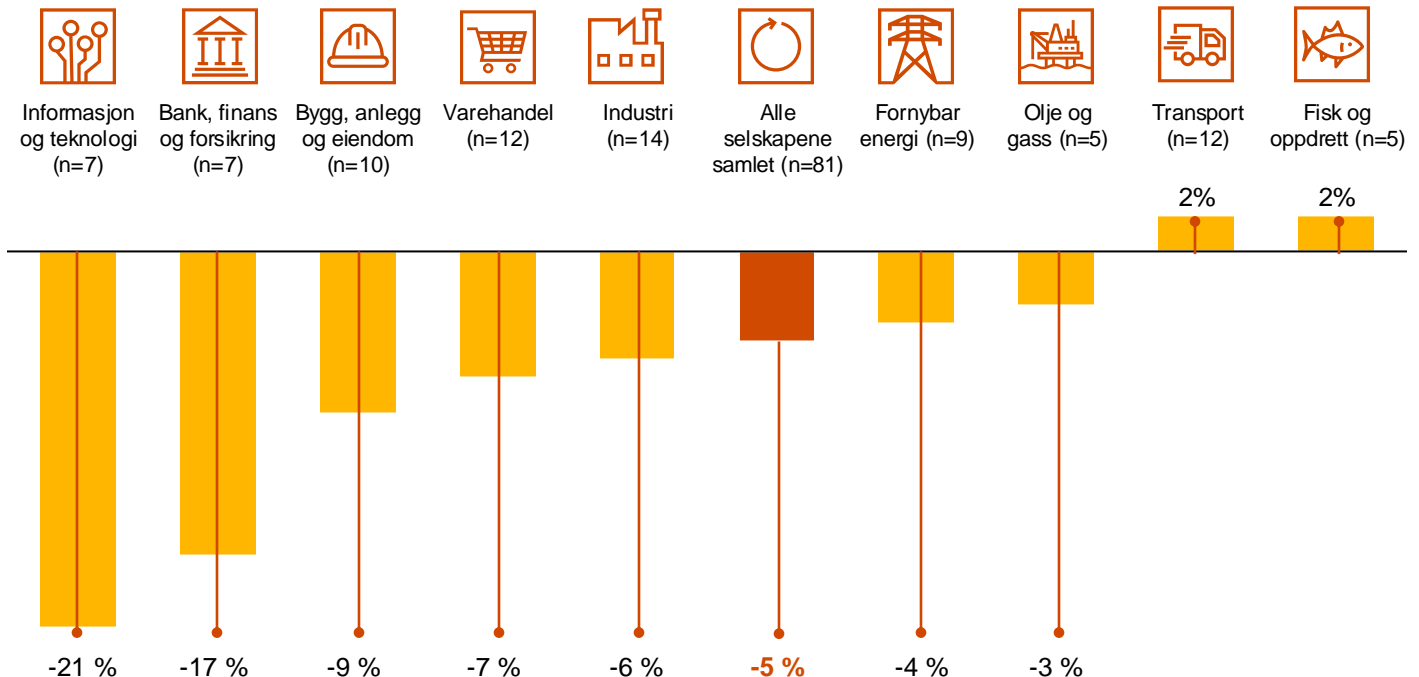
Det er stor variasjon i hvor mye utslipp hver enkelt bransje kutter, men nesten alle bransjene har kuttet utslipp i scope 1 og 2 de siste tre årene. *Informasjon og teknologi* og *Bank, finans og forsikring* er de bransjene som kan vise til de største årlige kuttene i egen drift, med henholdsvis 21 % og 17 %. Samlet kutter bransjene imidlertid kun 5 % hvert år.

Bransjene som øker utslipp i egen drift, *Transport* og *Fisk og oppdrett*, var også de to eneste bransjene som økte utslipp i fjorårets analyse.

Grafen er basert på et utvalg av 81 selskaper som har konsistent rapportering på scope 1 og 2 over tre år. De 81 selskapene i dette utvalget er ikke representative for hele bransjene, men analysen gir en indikasjon på utslippsutviklingen blant de største aktørene i hver bransje.

Gjennomsnittlig* årlig utslippsutvikling i scope 1 og 2 per bransje de siste tre årene

*Ved å benytte geometrisk gjennomsnitt

De største utslippene finner sted i verdikjeden

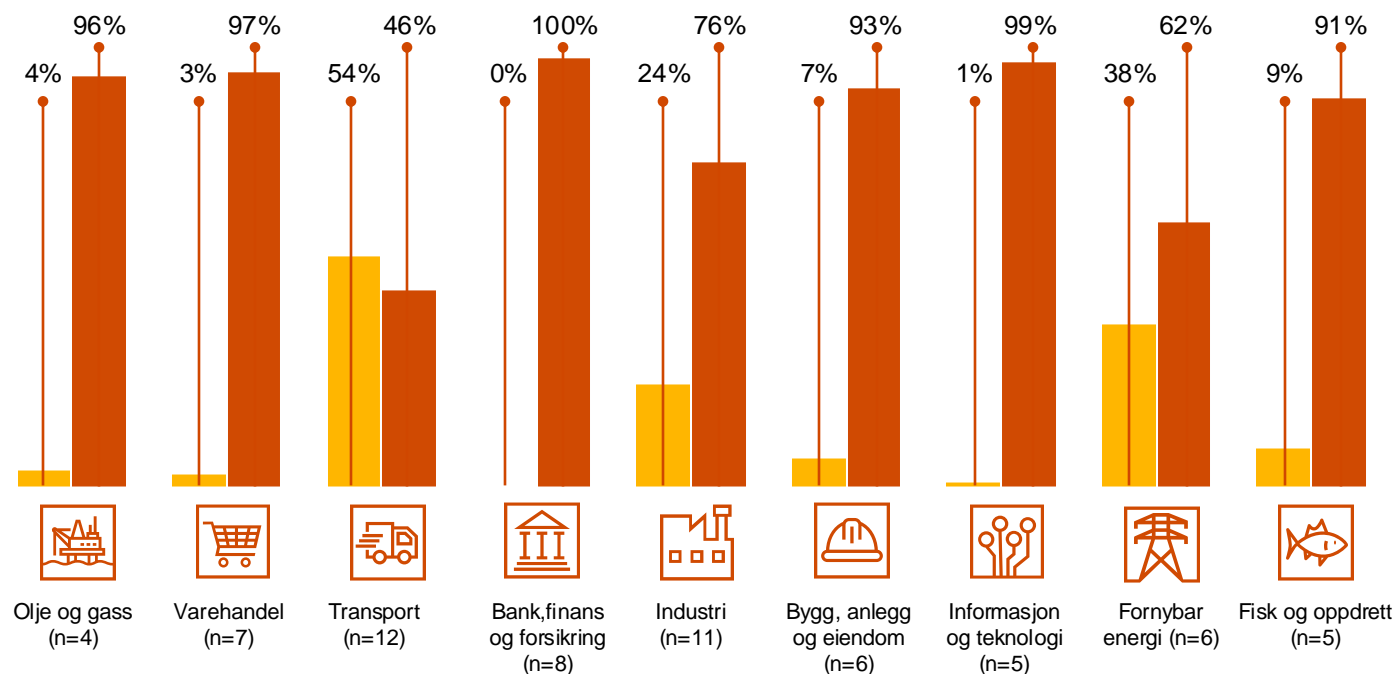
På forrige side så vi at de fleste bransjer kan vise til utslippskutt i scope 1 og 2. Figuren under viser imidlertid at utslipp i verdikjeden (scope 3) utgjør den klart største andelen av bransjenes totale utslipp: Scope 3 står for over 80 % av totale utslipp i seks av ni bransjer.

Utvalget i figuren under er alle selskapene i hver bransje som har rapportert på scope 1, 2 og 3 tre år på rad, samt inkluderer alle vesentlige scope 3-utslipp. Dette utgjør totalt 64 selskaper.

Dekarbonisering av verdikjeden vil derfor være avgjørende for at selskapene skal oppnå utslippskutt som faktisk monner.

Fordeling av utslipp mellom scope 1 og 2, og scope 3, per bransje

■ Andel Scope 1 og 2 ■ Andel Scope 3

Utslippskutt i verdikjeden går altfor sakte, men noen bransjer kan vise til fremdrift

Dekarbonisering av verdikjedene til Norges 100 største selskaper går for sakte. **Samlet sett kan selskapene med god klimarapportering vise til en utslippsreduksjon på kun 1 %, noe som er alt for lite til å kunne oppnå utslippsmålet frem mot 2030.**

Utrekningen av selskapenes *samlede* utslippsreduksjon er basert på et utvalg på 44 selskaper. Dette er de selskapene som har inkludert sine vesentlige scope 3-utslipp i sitt klimaregnskap, og hvor disse tallene er konsistente tre år tilbake i tid.

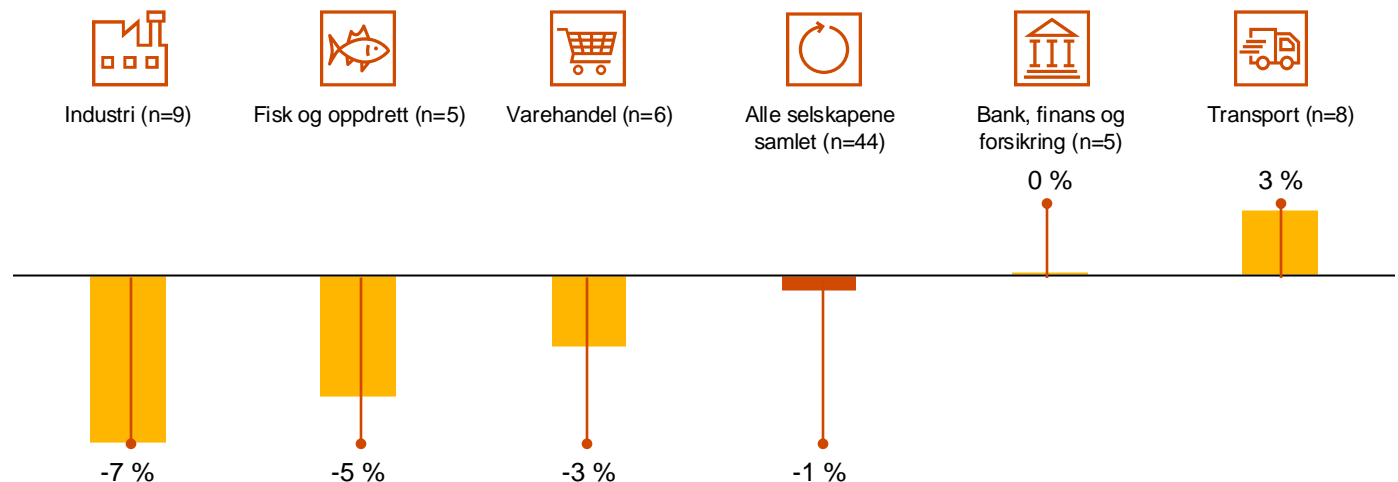
Det er heldigvis flere bransjer som kan vise til fremdrift.

Tre bransjer kan vise til utslippskutt i verdikjeden over de siste tre årene: *Industri (-7 %)*, *Fisk og oppdrett (-5 %)* og *Varehandel (-3 %)*. Samtidig ser vi en økning i scope 3-utslipp i *Olje og gass (n=3)* og *Transport*, som er to av de [tre mest utslippsintensive bransjene](#) i utvalget.

For å sikre en viss representativitet er det kun bransjene med *minst fem selskaper*, som er inkludert i bransjesnittene i figuren under. Dette utvalget er derfor ikke representativt for hele bransjens omstilling, men det viser et bilde på utviklingen av utslippskutt i verdikjeden til de aller største aktørene i norsk næringsliv.

Gjennomsnittlig* utslippsutvikling i scope 3 per bransje de siste tre årene

*Ved å benytte geometrisk gjennomsnitt

Hvor planlegger selskapene å kutte fremover?

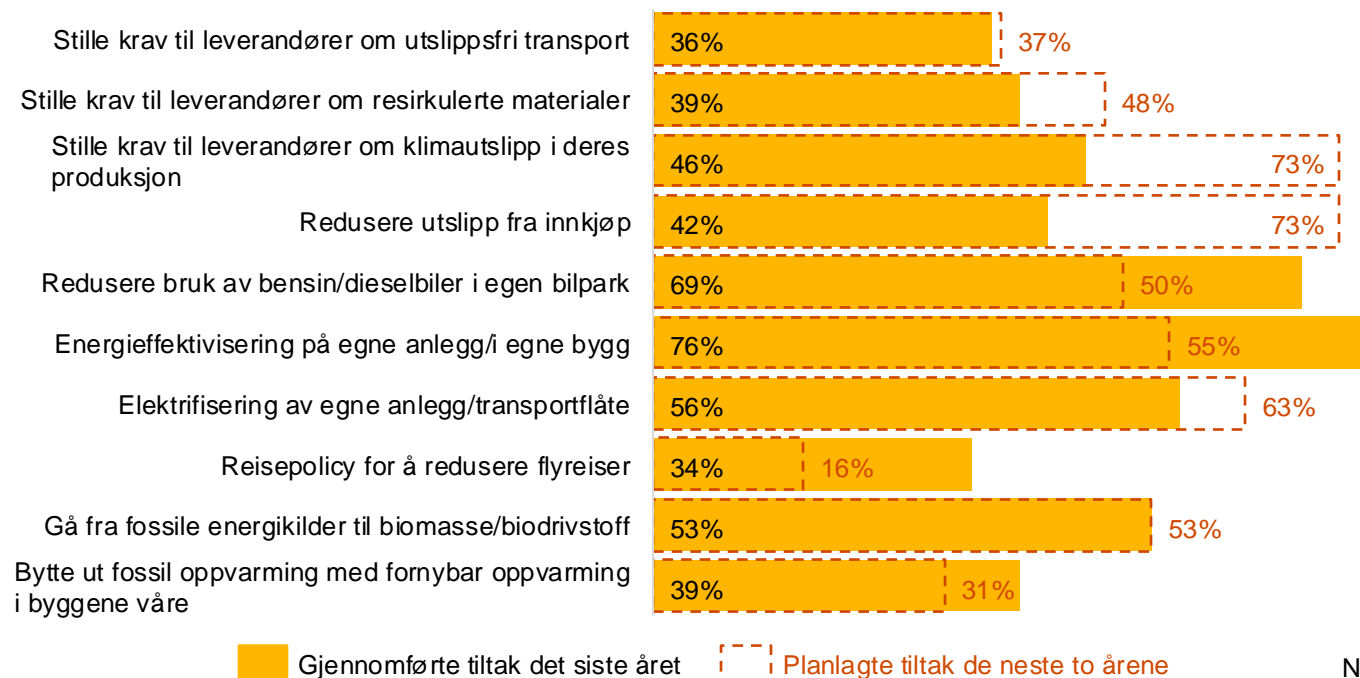
I spørreundersøkelsen ble selskapene spurt om hvilke tiltak for utslippskutt de har utført det siste året, og hvilke de planlegger å gjøre de neste to årene. For de 62 selskapene som svarte, dreide fjorårets utslippskutt seg i stor grad om tiltak i egen drift, som elektrifisering av oppvarming og transportflåten, energieffektivisering og overgang til biomasse.

De neste to årene planlegger selskapene å fortsette dette arbeidet, samtidig som det planlegges for flere tiltak i scope 3. Mer spesifikt blir krav til leverandørene viktig for

leverandørene fremover, slik som utslippsfri transport, resirkulerte materialer, krav til klimagassutslipp i produksjonen og innkjøp.

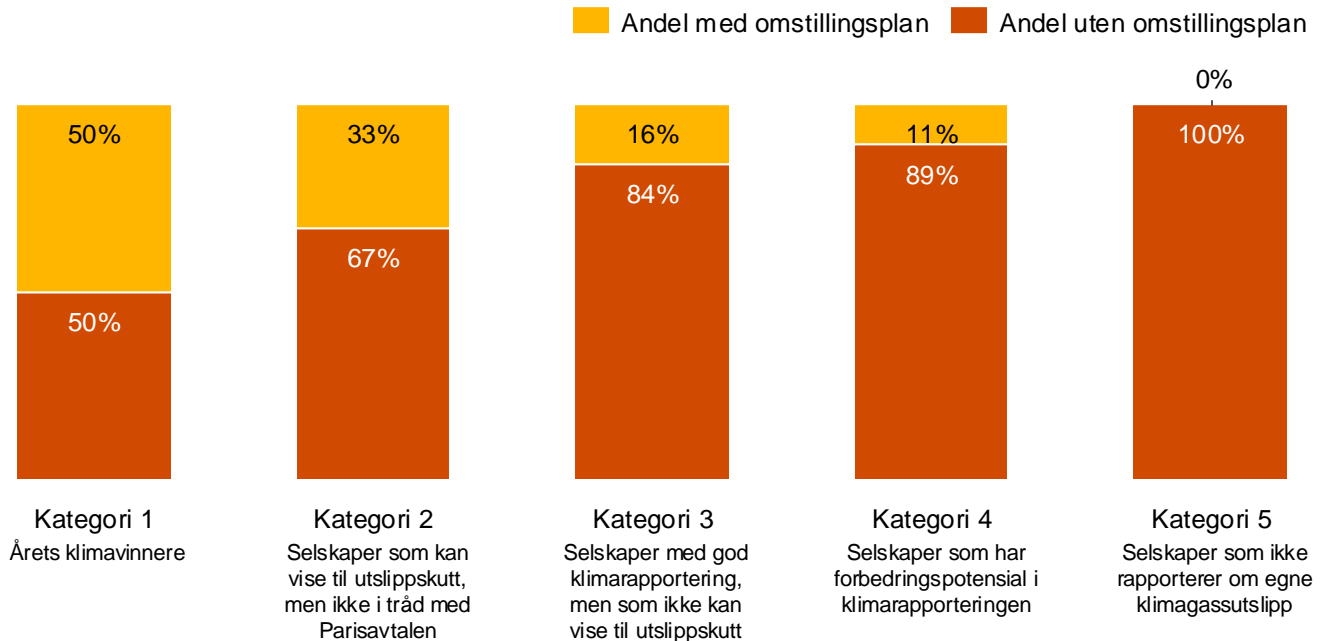
Det er svært positivt at selskapene nå planlegger flere utslippskutt i scope 3, som utgjør den største utslippskilden i de fleste bransjer. Dette tyder på at klimaarbeidet modnes, og at selskapene er klare for å ta et steg videre i sine utslippskutt.

Hvilke konkrete tiltak har dere gjort i løpet av det siste året/planlegger dere å gjøre de neste to årene, for å kutte utslipp?

N=62

Selskapene med klimaomstillingsplan kutter betydelig mer utslipp enn selskapene uten

Årets klimaindeks viser at en god plan for omstilling er tett knyttet opp til utslippskutt i tråd med Parisavtalen. Hele 50 % av årets klimavinnere, og 33 % av selskapene i kategori 2, har utarbeidet en klimaomstillingsplan. Blant selskapene som ikke kan vise til utslippskutt er tallet betydelig lavere.

Det er positivt at noen av selskapene i kategori 3 og 4 kan vise til en omstillingsplan, og vi håper å se at disse selskapene til neste år også kan vise til utslippskutt.

Kriteriene som ble brukt for å vurdere om et selskap har en klimaomstillingsplan var at:

- i) de introduserer en helhetlig klimaomstillingsplan,
- ii) de viser til kvantifiserte tiltak og
- iii) planen har tallfestede mål.

Dette er mindre omfattende enn hva som forventes av en omstillingsplan i tråd med bærekraftsdirektivet, men fanger likevel opp noen av de viktigste elementene i en god klimaomstillingsplan.

03

**Klima- og
naturrisiko blant
Norges største
selskaper**

Næringslivet må navigere et krevende trilemma

«Alt henger sammen med alt» sa Gro Harlem Brundtland, og sitatet kunne ikke beskrevet bedre situasjonen verden befinner seg i. Vi befinner oss midt i både en naturkrise og en klimakrise, som begge påvirker og forsterker hverandre.

Naturkrisen skyldes flere forhold, men den klart største driveren for tap av natur er arealendringer. Nedbygging av natur til ulike formål endrer økosystemer og ødelegger verdifullt naturmangfold. Løsningen på dette må nødvendigvis være å bygge ut mindre natur ved å fortette, transformere og styre utbygging til grå areal – og restaurere ødelagt natur.

I tillegg til å være en driver for tap av natur, gir endret arealbruk store klimagassutslipp (i Norge mer enn utslipp fra personbiler). FNs [naturpanel og klimapanel](#) slår fast at klimakrisen ikke kan løses uten at naturkrisen blir løst, og at de aller fleste tiltak for å stanse tap av natur også er positive for klima. I overgangen til et lavutslippssamfunn er det derfor viktig at en tar hensyn til både klima og natur i beslutninger, og at en ikke bygger ut mer areal enn det som er nødvendig.

Mange selskaper opplever imidlertid at de står i spagat mellom klima- og naturhensyn, samtidig som de skal sørge for et levedyktig selskap og økonomisk vekst. Balansegangen mellom klima, natur og næringsutvikling har vi kalt et «**trilemma**», og trilemmaet skaper betydelig risiko for selskaper i alle bransjer.

Når næringslivet fremover skal minimere sin påvirkning på klima og natur, og samtidig navigere stødig gjennom

en omstilling, er det viktig å forstå risikoperspektivet til trilemmaet og de bakenforliggende årsakene. For å lykkes med dette, er selskapene avhengige av å danne seg en god forståelse av hvordan klima- og naturrisiko vil påvirke egen drift og verdikjede, og integrere denne forståelsen i en omstillingsplan som hensyntar både klima og natur.

En omstillingsplan som hensyntar alle dimensjoner av trilemmaet kan bidra til bedre beslutningsgrunnlag, kontroll og risikostyring for selskapene. Da vil også landskapet bli enklere å navigere i.

Hvordan trilemmaet bør håndteres har vært tema for et prosjekt PwC fasiliterte våren 2024.

Trilemma-prosjektet

Hvordan en skal navigere trilemmaet har vært tema for et samarbeidsprosjekt mellom PwC, Zero og Sabima, samt 20 engasjerte samarbeidspartnere fra ulike bransjer og faginstanser gjennom våren 2024. Ved hjelp av svært engasjerte deltakere har trilemmaets utfordringer, løsninger og behov fra myndighetene blitt diskutert. Ta gjerne kontakt for å høre mer om resultatene av prosjektet.

Selskapene er modne i sitt arbeid med klimarisiko

De siste årene har vi sett en positiv utvikling i arbeidet med klimarisiko blant Norges 100 største selskaper, og vi anser nå temaet som relativt modent. 55 av selskapene rapporterer i tråd med TCFD, noe som er like mange som i 2022.

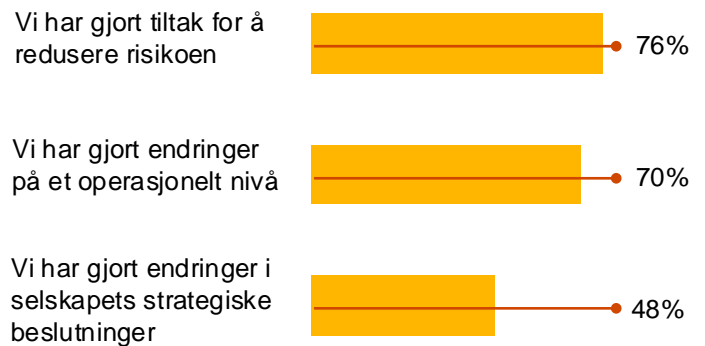
Selv om temaet anses som modent, ser vi at kvaliteten på analysene fortsetter å øke. Antall selskaper som beskriver klimarelaterte risikoer eller muligheter i sin bærekraftsrapport har steget fra 61 til 73 på ett år.

En god klimarisikoanalyse bør inneholde minst to fremtidsscenarioer, og det er i årets analyse 50 selskaper som beskriver hvordan de har benyttet scenarioanalyse.

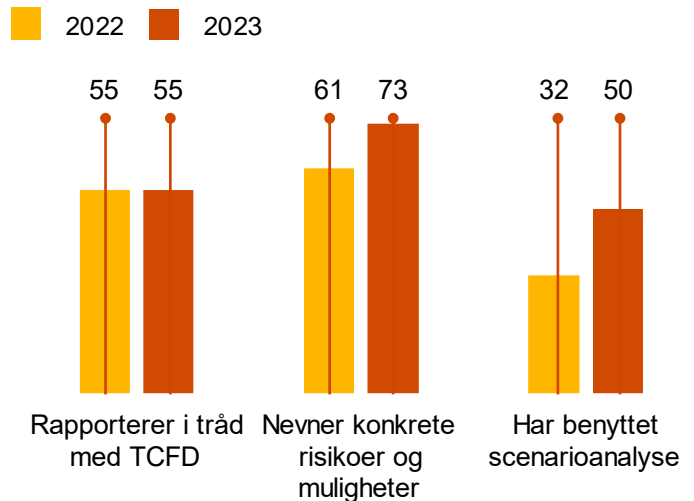
Klimarisikoanalyser av høy kvalitet er et godt utgangspunkt når selskapene skal tilpasse sin virksomhet og forretningsmodell til konsekvensene av klimaendringene. Dette gjenspeiles i spørreundersøkelsen: Der svarer 54 stk at de har gjort endringer i selskapet på bakgrunn av identifisert klimarisiko: 76 % oppgir at de har gjort tiltak for å redusere risikoen, 70 % har gjort endringer på et operasjonelt nivå og 48 % har gjort endringer i strategiske beslutninger.

Fra spørreundersøkelsen: *Hvilke endringer, om noen, har dere gjort med bakgrunn i identifisert klimarisiko?*

n=54

Selskapers klimarisikorapportering

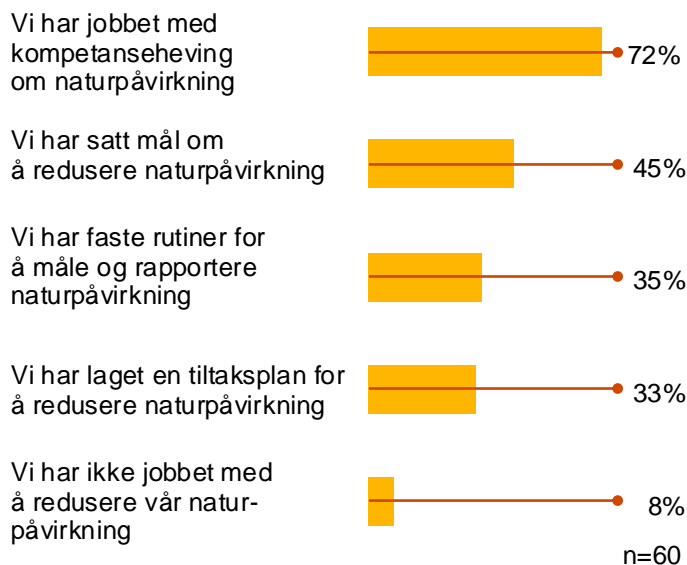

Mange selskaper har kommet i gang med et mer systematisk arbeid på naturrisiko

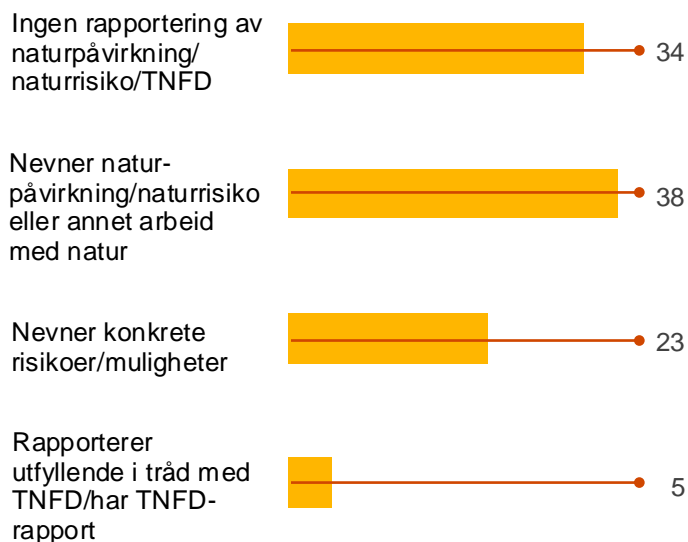
Å rapportere systematisk på naturpåvirkning er relativt nytt for mange, men rammeverket **TNFD** har banet vei for at selskaper skal analysere og rapportere på sin påvirkning, risikoer og muligheter. **Av Norges 100 største selskaper har 66 rapportert på natur i større eller mindre grad**, og 5 selskaper har utfyllende rapportering i tråd med TNFD. 34 av selskapene har ingen rapportering på natur. En del av disse skriver at de er i gang med analyser, og noen har definert natur som et ikke-vesentlig tema i sin dobbel vesentlighetsanalyse (og skal som følge heller ikke rapportere på det).

Stadig flere selskaper ser nytteverdien av naturrisikoanalyser – både som et risikoreducerende verktøy, og som strategisk verktøy for å bane vei mot en naturpositiv omstilling. Selv om ikke alle har kommet helt i gang med rapportering, er det likevel mye arbeid som skjer ute hos selskapene. I spørreundersøkelsen svarte 72 % av respondentene at de har jobbet internt med kompetanseheving; et tema mange selskaper peker på som en barriere i arbeidet med naturrisiko. 45 % har satt seg mål om å redusere naturpåvirkning, og målene følges opp med rutiner for måling og tiltaksplaner.

Fra spørreundersøkelse: På hvilken måte arbeider dere for å redusere naturpåvirkning?

Antall selskaper som rapporterer om naturrisiko

Status i næringslivet: Nye krav fra myndigheter driver arbeidet med natur

Næringslivet skal fremover utføre store utslippskutt, samtidig som de skal redusere sin naturpåvirkning. Mange av selskapene er nå i gang med arbeid for å forstå og redusere deres naturpåvirkning, og vi har undersøkt hva som er de største driverne bak dette.

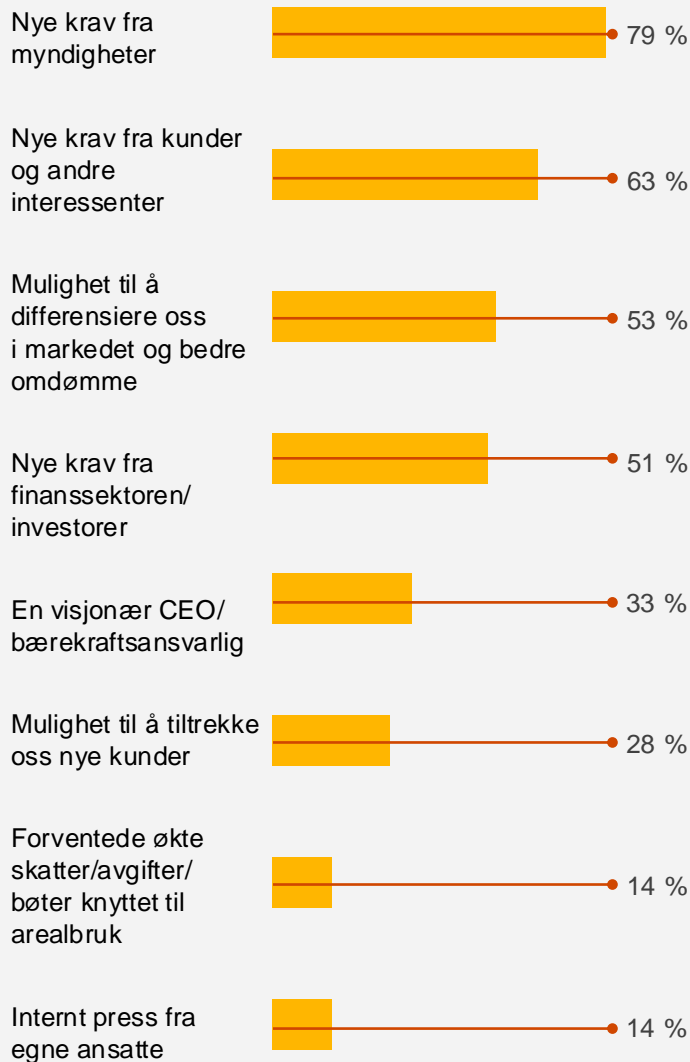
Av spørreundersøkelsens respondenter mener 79 % at «nye krav fra myndigheter» er hoveddriveren bak selskapenes arbeid med å redusere deres påvirkning på natur. Standarden for biologisk mangfold og økosystemer i bærekraftsdirektivet, og forventninger fra internasjonale initiativer som naturavtalen og EUs Biodiversity Strategy for 2030, utfordrer selskapene til å ta høyde for natur i deres omstillingsarbeid.

63 % svarer at «nye krav fra kunder og andre interessenter» er en av de største driverne bak å redusere deres naturpåvirkning. I 2024 har vi sett [store oppslag](#) i media om hvordan vi daglig taper store områder områder med natur, og debatten har fått næringslivet til å kjenne på det økte engasjementet og fokuset som har oppstått på natur.

Videre svarer 53 % av respondentene at en «mulighet til å differensiere seg i markedet og oppnå bedre omdømme» er en stor driver for å redusere sin naturpåvirkning, og 51 % mener at «nye krav fra finanssektoren/investorer» er en stor driver. Samlet sett ser vi at selskapene opplever et stort press fra flere kanter om å redusere deres påvirkning på natur.

Hva er de største driverne bak redusere deres naturpåvirkning?

n=57

04

**Hva skal til for
å skape reell
omstilling?**

Klimaledelse krever modige valg og samarbeid på tvers av hele samfunnet

2030 markerer en viktig milepæl for omstillingsarbeidet, og dagens takt har gjort mange skeptiske til hvorvidt Norge vil nå sitt klimamål for 2030. Vår spørreundersøkelse viser at kun 8 % av bærekraftslederne tror Norge vil nå målet. Sammenligner vi med fjorårets 14 % har stemningen blitt enda mer pessimistisk.

Det er fortsatt mulig å begrense oppvarmingen til 1,5 grader, men handlingsrommet snevres stadig inn. De siste 33 årene, fra 1990 til 2023, ble de norske utslippene redusert med 9,1 %. På under 30 år må Norge redusere utslippene med ytterligere 81–86 %. For å få til dette trenger vi tydelig klimaledelse, både i næringslivet og i politikken.

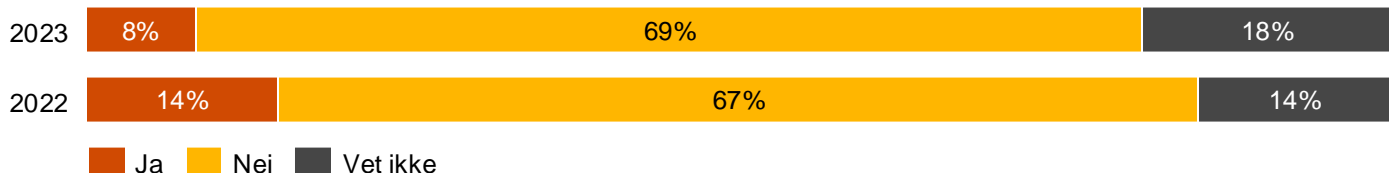
Tydelig klimaledelse vil si at ledere tar valg som prioriterer omstilling og langsiktig konkurransekraft, og har vilje til å planlegge for reelle utslippskutt på både kort og lang sikt. Dette vil kreve tøffe prioriteringer og beslutninger, og det vil være mange avveininger og hensyn å ta. Klimatiltak vil kunne kreve investeringer og omlegginger knyttet til for eksempel

innsatsfaktorer, produkter og leverandører som kan påvirke lønnsomheten på kort sikt, mens konkurransemessige effekter kan høstes over tid. Samtidig er det nettopp dette ledelse handler om; å styre i riktig retning, selv når det er krevende.

Hvert enkelt selskap eller leder skal imidlertid ikke stå alene. En omstilling på selskapsnivå er en start, men for å nå målene i Parisavtalen trenger vi en omstilling av hele næringslivet og samfunnet. Dette krever at alle aktører, både i privat og offentlig sektor, samarbeider for å skape omstilling på hver sin side.

EU utviser tydelig klimaledelse med sin ambisiøse bærekraftspolitik, og har benyttet ulike politiske verktøy for å fremme grønn omstilling. Innføringen av bærekraftsdirektivet er et viktig steg på veien mot transparens under omstillingen, og vil bidra til at selskaper etablerer en tydelig omstillingsplan. Da vil investorer, kunder og andre interessenter få bedre informasjon om hvilke selskaper som tar ansvar og skaper resultater.

**Fra årets spørreundersøkelse til bærekraftsledere i næringslivet:
Norge vil nå klimamålet om 55% reduksjon av klimagassutslipp innen 2030 (fra 1990-nivå)**

Klimavinnerne lykkes med økonomisk vekst samtidig som de kutter klimagassutslipp

En vanlig misoppfatning er at klimamål og finansielle mål automatisk er i konflikt med hverandre. Det er lett å tenke at økonomisk vekst vil gi en tilsvarende vekst i utslipp, men fra årets klimavinnere ser vi tegn til at utslippskutt ikke trenger å gå på bekostning av økonomisk vekst.

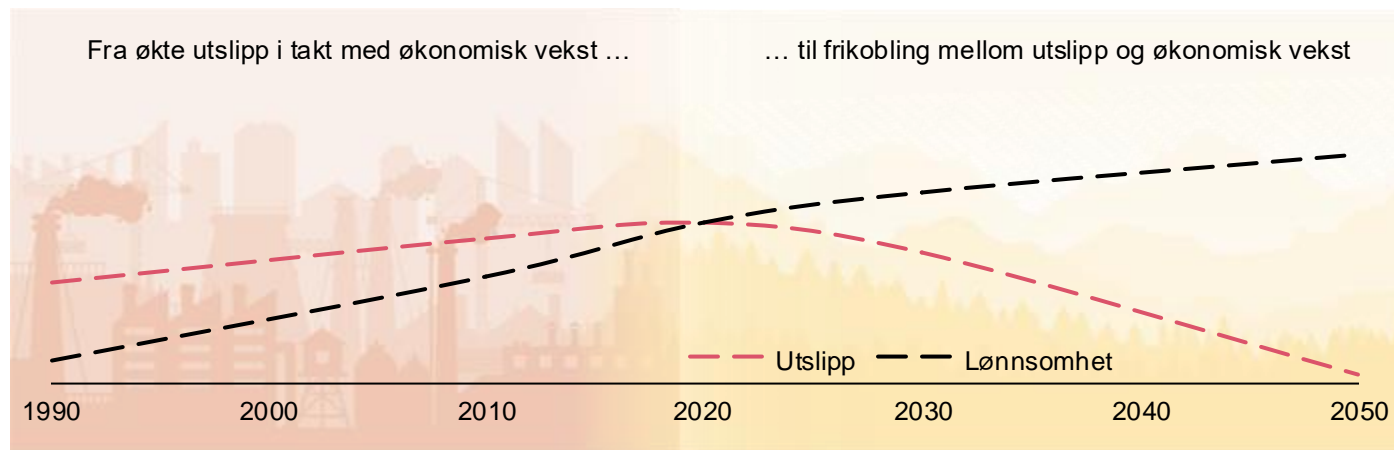
I perioden 2021–2023 har klimavinnerne¹ hatt en samlet årlig gjennomsnittlig utslippsreduksjon på 7,81 %, og en gjennomsnittlig omsetningsvekst på 6 % årlig. Selv om omsetningsvekst kan skyldes andre faktorer enn kun aktivitetsvekst, ser vi at flere av selskapene lykkes med å frikoble økonomisk vekst og utslipp.

Omstilling tvinger selskaper til å tenke nytt rundt hele eller deler av forretningsmodellen, og kan dermed bidra til både vekst, effektivisering og bedre ressursutnyttelse.

For å nå både klimamål og finansielle mål er det viktig å forstå både klimaeffekt og finansielle implikasjoner av ulike tiltak, og vurdere tiltakene basert på dette. En nyttig øvelse her er å prioritere tiltak basert på kostnad per unngått tonn CO₂e. Samtidig må selskaper se etter nye vekstmuligheter, og her prioritere initiativer som muliggjør grønn vekst.

1 Utvalget består av 16 klimavinnere der omsetning rapporteres på samme nivå som klimagassutslipp. Omsetning hentet fra årsrapporter.

Illustrasjon: For å lykkes med klimaomstillingen må vi frikoble utslipp fra økonomisk vekst

Et systematisk klimaarbeid danner grunnlaget for å gjennomføre en reell omstilling

En god klimaomstillingsplan inneholder tallfestede mål for utslippsreduksjon og konkrete tiltak rettet mot de største utslippskildene. For å lykkes med klimaomstilling er det også viktig at omstillingsplanen er en integrert del av selskapsstrategien, og at mål og tiltak er forankret på tvers av organisasjonen.

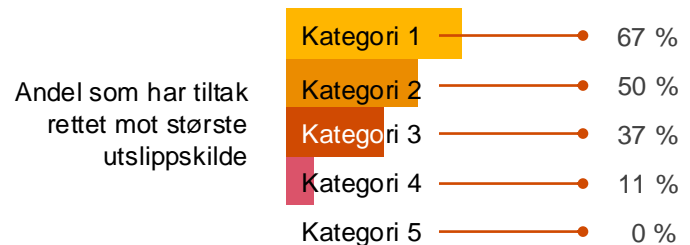
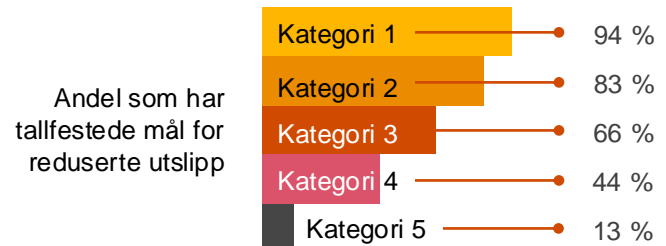
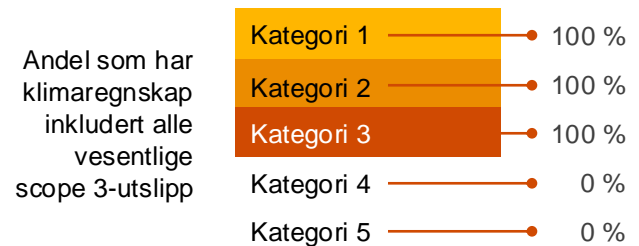
Årets klimaindeks viser en tydelig sammenheng mellom klimavinnere og selskaper som har disse elementene på plass. Blant klimavinnerne har 94 % tallfestede mål for reduksjon av utslipp, og 67 % omtaler tiltak rettet mot sine største utslippskilder i sine rapporter. Tallfestede mål og tiltak er også utbredt blant selskapene i kategori 2 og 3. Alle de tre øverste kategoriene har et godt klimaregnskap.

I de to nederste kategoriene er imidlertid fullstendige klimaregnskap, mål for utslippsreduksjon og konkrete tiltak fortsatt mangelvarer. Selskapene i disse kategoriene har sannsynligvis en vei igjen å gå før de vil lykkes med sin klimaomstilling.

På overordnet nivå belyser årets klimaindeks at selskaper som jobber systematisk med de ulike dimensjonene av omstillingsarbeid, også er de selskapene som kan vise til reelle resultater.

En god klimaomstillingsplan er derfor verdt innsatsen, og neste kapittel bryter ned hva som skal til for å lykkes med arbeidet med omstillingsplaner.

Andel selskaper i hver kategori som har elementer av en god klimaomstillingsplan på plass

05

**Hva kjennetegner
en god klima-
omstillingsplan?**

Hvorfor er det viktig med en god klimaomstillingsplan?

En klimaomstillingsplan informerer om verdenen om hvordan et selskap skal bidra i overgangen til et lavutslippssamfunn, og gir retning til selskapets interne klimaarbeid. Omstillingsplanen inneholder konkrete beskrivelser om hvordan et selskap skal håndtere sine vesentlige påvirkninger, risikoer og muligheter, og hvordan selskapet planlegger for en fremtid i tråd med nasjonale og internasjonale klimamål.

Fra et finansielt perspektiv er en omstillingsplan et verktøy for å kommunisere til investorer og långivere hvordan selskapet planlegger å møte fremtiden. En god omstillingsplan er derfor av stor verdi for investorer og banker for å kunne vurdere selskapers relative overgangsrisiko og tilpasning til et mindre karbonintensivt samfunn.

I [klimastandarden ESRS E1](#) må selskapene synliggjøre om de har omstillingsplan for klima eller ikke. Selv om en

ikke er lovpålagt å ha det, vil en god plan etter hvert være en tydelig forventning fra ulike interessenter.

En god omstillingsplan vil blant annet kunne bidra til:

- Faktiske kutt i klimagassutslipp
- Økt tillit og styrket omdømme blant viktige interessenter
- Økt tilgang på lånekapital og gunstigere vilkår fra banker og investorer
- Et mer attraktivt selskap med mulighet for å tiltrekke seg riktig kompetanse og arbeidstakere
- Effektivisering av ressursbruk
- Økt engasjement rundt klimaarbeid internt i virksomheten

En klimaomstillingsplan bør være en integrert del av selskapets forretningsstrategi, og omfatter ideelt sett en strategisk tilnærming til omstilling innen både klima og natur.

Fem steg for en god klimaomstillingsplan

1 Forstå utgangspunktet

Klimaregnskapet er selve grunnmuren i en omstillingsplan, og et fullstendig klimaregnskap er avgjørende for selskaper som ønsker å forstå og redusere sin klimapåvirkning. Det ferdige klimaregnskapet, som inneholder utslipp fra både egen drift og verdikjede (scope 1–3), vil tydeliggjøre for selskapene hvor de største utslippene oppstår og hva som driver dem.

2 Sett ambisjoner og mål

En omstillingsplan trenger en ambisjon og konkrete mål, som gir klimaarbeidet en tydelig retning. Her gjelder det å bestemme seg for hvorvidt selskapet skal sikte seg inn på å møte regulatoriske minimumskrav, eller strekke seg lenger mot et høyere ambisjonsnivå. Målene bør være realistiske, og gjenspeile selskapets visjon og utviklingen i samfunnet forøvrig. [Science Based Targets-initiativets](#) standarder og verktøy vil kunne være til hjelp i denne delen av arbeidet.

3 Beregn forventet utslippsvekst

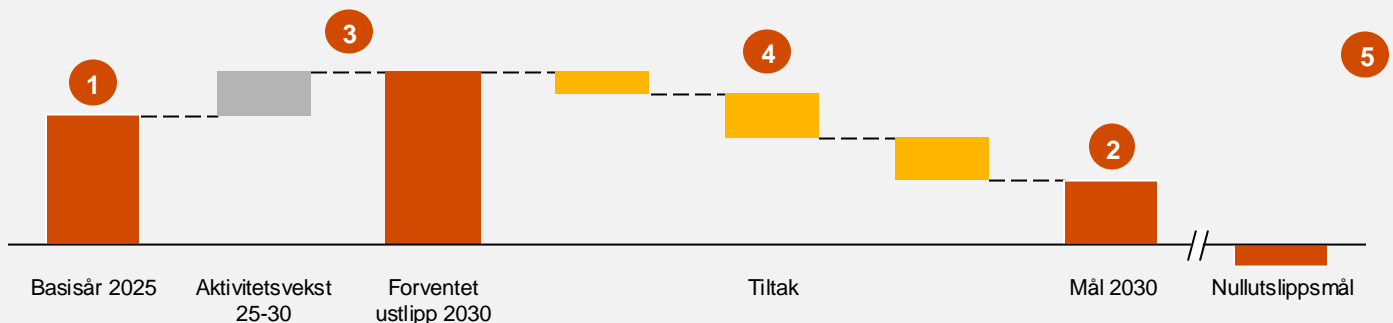
For å forstå forventet utvikling i utslipp må selskaper estimere fremtidige utslipp basert på relevante KPI-er, for eksempel planlagt finansiell vekst, tilhørende utvikling i aktivitet/volum og samfunnsutvikling.

4 Prioritering av tiltak

Basert på eksisterende utslipp og mål, må det identifiseres konkrete tiltak som gir reell utslippskutt. For å prioritere de ulike tiltakene bør de vurderes i lys av både potensiale for utslippsreduksjon, og hva som kreves for implementering. Tiltakene vil typisk variere fra små grep som er lite krevende å implementere, til strategiske initiativer som krever større investeringer og påvirker forretningsmodell og produktportefølje.

5 Sammenstille omstillingsplan

Når tiltakene er vurdert må det utarbeides en tydelig plan for implementering, med fordeling av ansvar, definerte milepæler og forankring hos ledelsen.

En klimaomstillingsplan bør forankres i styrende dokumenter for å oppnå reelle resultater

God styring og kontroll er en forutsetning for å lykkes med omstilling. Fra spørreundersøkelsen ser vi at selskapene har ulik grad av modenhet på dette området:

- **90 % har etablert styrende dokumenter** og/eller retningslinjer knyttet til klima
- **66 % av selskapene har lagt det operasjonelle ansvaret for klimaarbeidet til en egen rolle**, enten i eller utenfor ledelsen, 15 % har lagt ansvaret til CEO
- **60 % av selskapene vurderer sin internkontroll på klimarapportering til formalisert**, og 34 % vurderer den til å være uformell
- **24 % har bonus eller annen godtgjørelse knyttet til utslippskutt**, 69 % har ikke det

Det vil sannsynligvis ligge store gevinster for de selskapene som klarer å øke kvaliteten på sin styring og kontroll knyttet til klimaarbeidet, og spesielt i forbindelse med strengere krav for rapportering. Spesielt klimaomstillingsplanen bør forankres godt, da denne gjerne inneholder tiltak som går på tvers av selskapet, med involvering fra mange ulike forretningsområder.

CSRD har den siste tiden tvunget frem en standardisering av arbeidet knyttet til bærekraftsrapportering, styring og kontroll. Gjennom årets analyse har vi innhentet innsikt fra næringslivet knyttet til det kommende regelverket, og presenterer dette i neste kapittel.

06

**CSRD som et
strategisk verktøy**

CSRD som et strategisk verktøy for omstilling

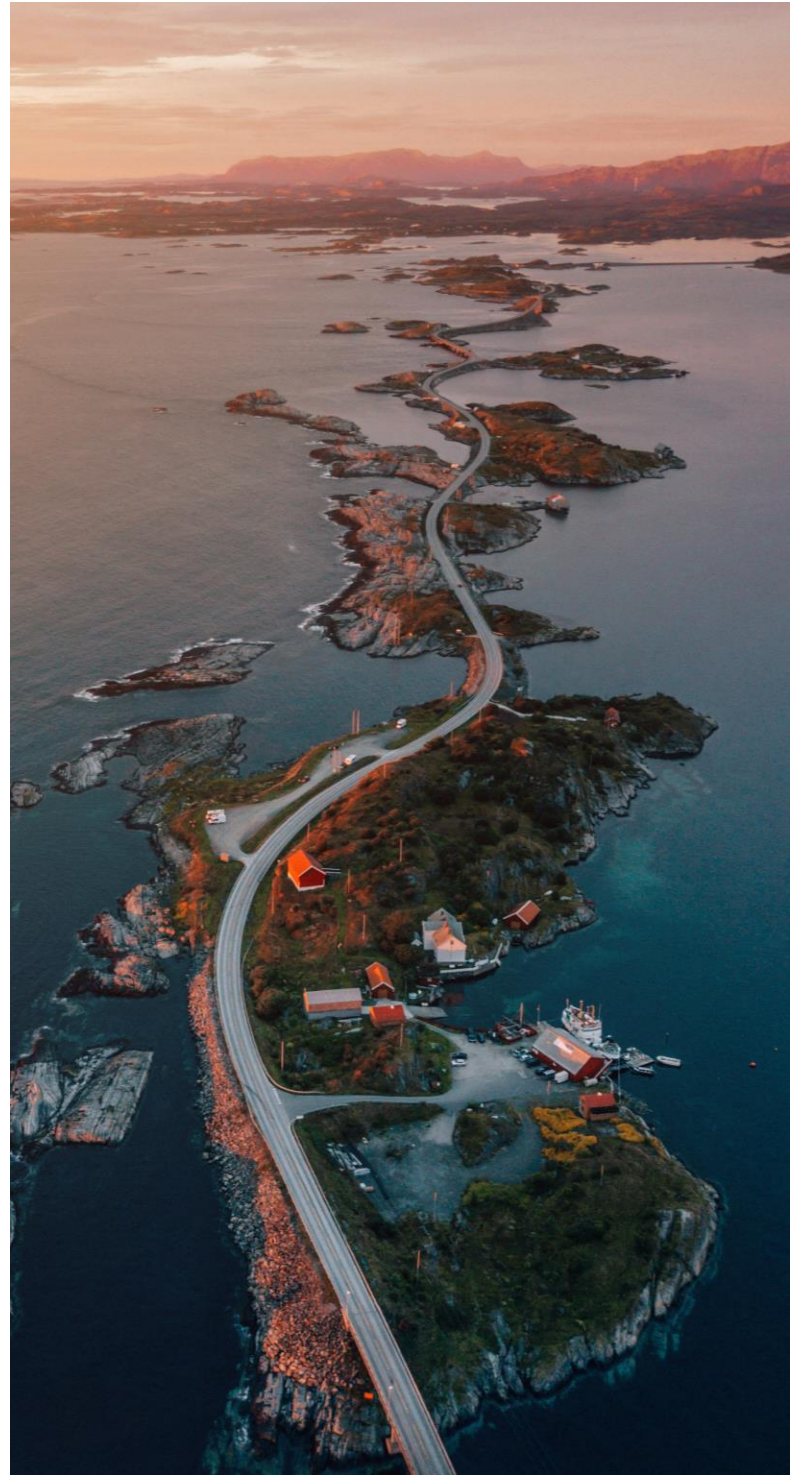
Klimaindeksens fundament er bygget på at selskapenes rapportering på klima skal være av god kvalitet. Kvalitet i dette tilfellet innebærer fullstendighet og konsistens, som gir oversikt over vesentlige utslippskilder og skaper et grunnlag for effektfulle utslippskutt. 94 av 100 selskaper har et klimaregnskap, og dette bør i større grad brukes som et praktisk verktøy for å skape reell omstilling.

I spørreundersøkelsen svarer 97 % av de 62 respondentene at de arbeider med å kutte utslipp, men bare 36 selskaper av Norges 100 største kan vise til dokumenterte utslippskutt.

For å øke denne andelen må flere selskaper ta steget fra klimaarbeid som en rapporteringsøvelse, til å benytte det som et verktøy for omstilling.

Dette innebærer at en utarbeider og kommuniserer en detaljert plan for hvordan selskapet skal dekarboniseres, og viser til tallfestede mål, tiltak og kvantifiserbare effekter av tiltakene. Det er nettopp disse elementene som skal rapporteres på av selskapene som omfattes av bærekraftsdirektivet.

Flere selskaper må ta steget fra klimaarbeid som en rapporteringsøvelse, til å benytte det som et verktøy for omstilling.

Bærekraftsdirektivet som driver for omstilling

Bærekraftsdirektivet trådte i kraft i norsk lov 1. januar 2024, og innføres trinnvis for norske selskaper. CSRD er et rapporteringsdirektiv, med detaljerte krav til hvilken og hvordan bærekraftsinformasjon, skal rapporteres.

Data fra Klimaindeksen viser at norske selskaper er godt i gang med å tilpasse seg de nye kravene. Nesten hele utvalget er omfattet av direktivet, og de fleste rapporterer i 2023 på både klimarisiko og dobbel vesentlighet. Klimarisiko er et velkjent tema for mange selskaper, mens dobbel vesentlighet er innført som en obligatorisk del av forberedelsene til rapportering på CSRD.

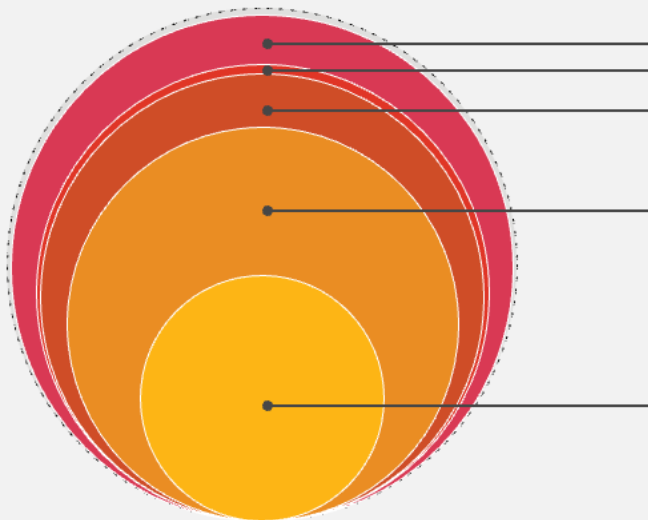
Taksonomirapportering er også godt representert i utvalget, selv med Norges utsettelse av dette regelverket.

2023 var første år hvor såkalte «overgangsrapporter» ble publisert, der selskapene kunne frivillig rapportere etter kravene i CSRD. Dette var også første året selskaper begynte å bruke ordet *omstillingsplan* for å kommunisere deres veikart mot egne klimamål i henhold til kravene gitt i klimastandarden ESRS E1.

Oppsummert viser tallene at norske selskaper er godt i gang med forberedelsene til sitt første rapporteringsår, men **det er foreløpig kun 23 selskaper som har publisert en detaljert klimaomstillingsplan** i tråd med kravene gitt i klimastandarden ESRS E1.

Vi forventer at antall selskaper med omstillingsplan øker kraftig de neste par årene, og i følge vår spørreundersøkelse mener bærekraftsledere at CSRD allerede har blitt en tydelig driver for selskapets omstilling.

Norges 100 største selskaper

- 97** selskaper omfattes av CSRD i første og andre bølge
- 79** selskaper nevner klimarisiko i sin rapport
- 76** selskaper nevner dobbel vesentlighet i sin rapport
- 59** selskaper har taksonomirapportering
- 23** selskaper beskriver at de har en omstillingsplan

Norske selskaper er positive til CSRD

Med innføringen av bærekraftsdirektivet endres hele narrativet om bærekraftsrapportering. Transparens, sammenlignbarhet og vesentlighet er stikkord for direktivet, og det endelige målet er at troverdig bærekraftsinformasjon tilrettelegger for økt kapital styrt i retning av bærekraftige selskaper.

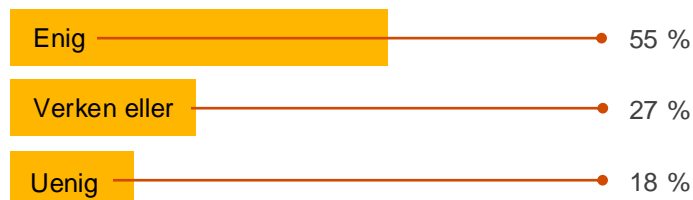
Årets spørreundersøkelse viser at over halvparten av selskapene allerede merker hvordan selskapets strategiske retning endres som følge av direktivet. Dette er et tydelig signal om at CSRD har potensial til å drive frem betydelige endringer i hvordan selskaper opererer og planlegger for fremtiden.

I spørreundersøkelsen svarer åtte av ti selskaper at de ser en positiv effekt av CSRD på deres arbeid med klima og natur. Dette er en oppmuntrende indikasjon på at systematisert og dokumentert bærekraftsarbeid gir resultater. Ved å følge direktivets krav for målsetting, retningslinjer, tiltak og analyse av påvirkninger, risikoer og muligheter (dobbel vesentlighet) kan de øke kvaliteten på bærekraftsarbeidet, og prioritere det som faktisk gir effekt.

Samtidig ser vi at etterlevelse av direktivet kan være både tidkrevende og komplekst, og fokuset kan raskt endres fra omstilling til en rapporteringsøvelse. I spørreundersøkelsen svarer selskapene at de største utfordringene knyttet til implementering av direktivet handler om datafangst og intern koordinering. Det blir derfor viktig for selskapene fremover at de klarer å nyttegjøre seg av informasjonen som samles inn, og bruker direktivet som ett verktøy for å skape vedvarende resultater.

Etterlevelse av CSRD er ikke målet i seg selv – men det kan fungere som et verktøy for å akselerere omstillingen til et lavutslippssamfunn.

Bærekraftsdirektivet (CSRD) endrer vårt selskaps strategiske retning

Bærekraftsdirektivet (CSRD) har en positiv påvirkning på vårt klima- og naturarbeid

Klima

Natur

n=62

Status i næringslivet: Krav fra myndigheter for første gang hoveddriveren bak utslippskutt

Driverene til å kutte utslipp blant selskaper varierer i stor grad. I Klimaindeksens spørreundersøkelse er det særlig tre drivere som skiller seg ut: nye krav fra myndigheter, nye krav fra kunder og andre interessenter, og muligheten til å differensiere seg i markedet og bedre omdømme.

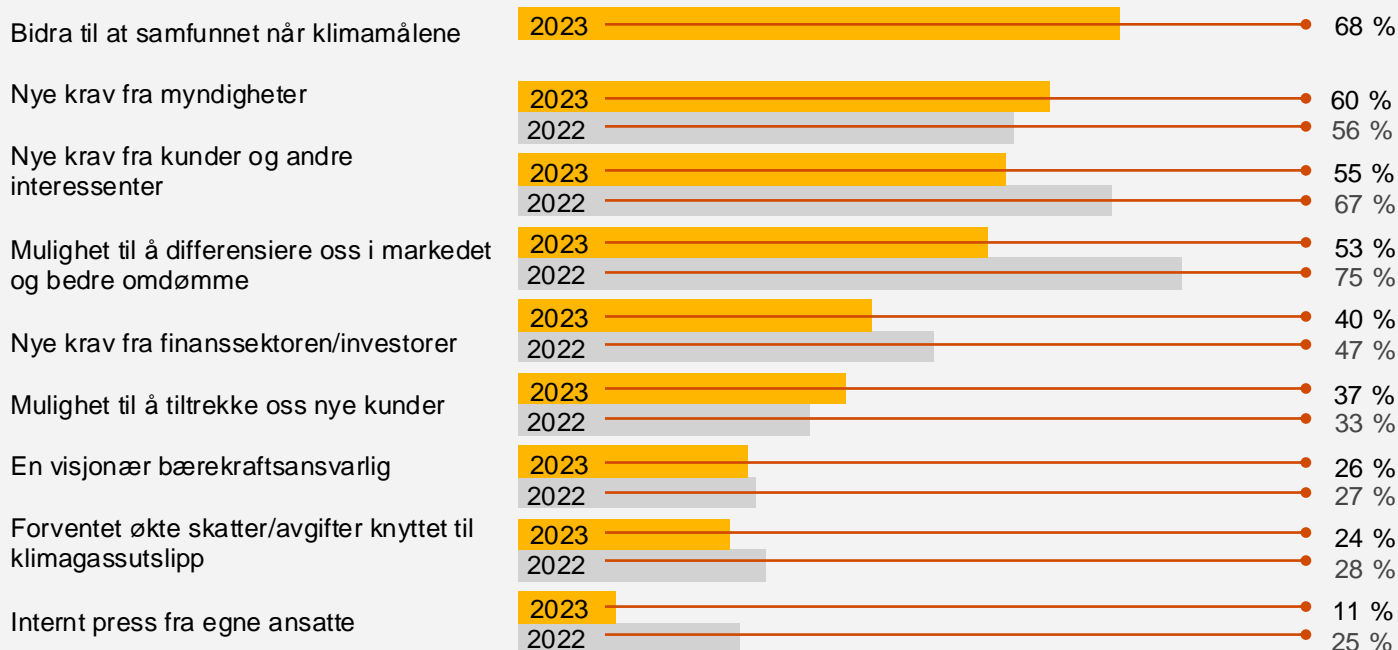
Ved å sammenligne svar fra tidligere år, ser vi at hoveddrivkraften bak arbeidet for å kutte utslipp har endret seg. Antall respondenter som valgte «muligheten til å differensiere seg i markedet og bedre omdømme» er redusert med 29 %, og «nye krav fra myndigheter» er nå den største driveren sammenlignet med i fjor.

Dette tyder på at innføringen av CSRD har hatt en påvirkning på selskapenes prioriteringer siden fjorårets spørreundersøkelse.

Nytt for året er svaralternativet «bidra til at samfunnet når klimamålene», som vi la til for å gi selskapene mulighet til å speile sin virkelighet enda bedre. 68 % av respondentene valgte dette alternativet, noe som viser at selskapene har samfunnsinteressen høyt på agendaen.

Hva er hoveddrivkraften bak arbeidet for å kutte utslipp?

n=62

En vellykket omstilling er avhengig av tillit

Klimaindeksen viser at kvaliteten på klimarapporteringen til Norges 100 største selskaper stadig forbedres. I år har 94 av 100 selskaper et klimaregnskap på plass, og 79 % av disse inkluderer alle vesentlige scope 3-utslipp. Det er en økning fra omtrent 40 % i 2021.

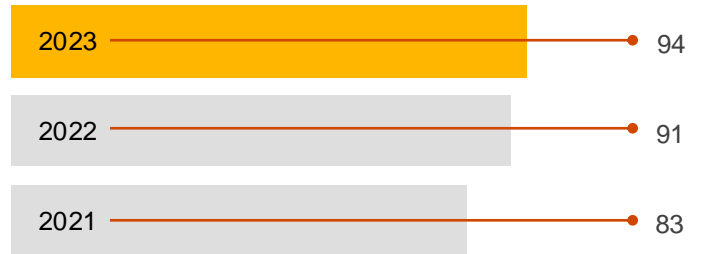
Vi ser også at andelen selskaper som får klimaregnskapet verifisert av en eksternt tredjepart øker. Dette tallet forventes å øke ytterligere i årene fremover i takt med informasjonen verifiseres gjennom en tredjepart, som lovpålagt gjennom bærekraftsdirektivet. Dette vil bidra til å styrke troverdigheten og tilliten til tallene som rapporteres.

En vellykket omstilling er uopnåelig uten tillit, og for å vinne og opprettholde tillit er næringslivet avhengig av å kunne vise til sannferdig, troverdig og transparent informasjon. God bærekraftsrapportering er et verktøy for å bygge denne tilliten, som deretter styrkes ytterligere med attestasjon. For å lykkes med omstilling bør selskapene derfor benytte CSRD som en mulighet til å bygge og styrke deres tillit ut mot andre aktører i samfunnet, heller enn en ren rapporteringsøvelse.

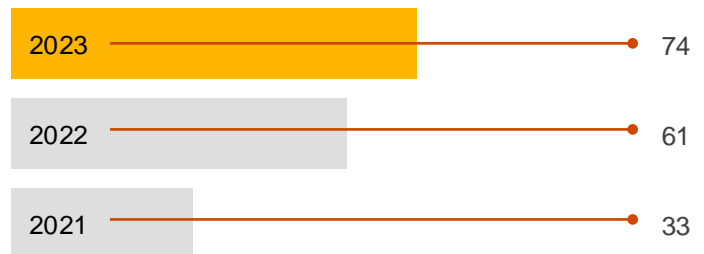

Andel av Norges 100 største selskaper som har ...

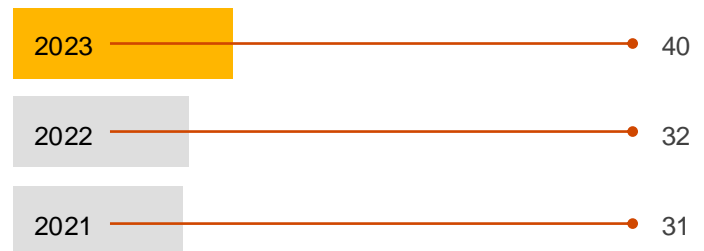
... et offentlig tilgjengelig klimaregnskap

... med alle vesentlige indirekte utslipp (scope 3)

... og eksternt attestasjon

07

Hva nå?

Hvor er ditt selskap på PwCs modenhetstrapp?

I årets klimaindeks har vi fremhevet hvordan tydelig klimaledelse og god rapportering kan være verktøy for å skape reell omstilling. Selv om Klimaindeksen viser til mye positiv fremgang ser vi likevel ikke tegn til en stortilt mobilisering som gjenspeiler hvor dårlig tid vi har dersom vi skal oppnå målene vi har satt.

Det er tydelig at enkelte selskaper har kommet lengre enn andre, og er derfor viktig å anerkjenne at klimaomstillingen er en modningsreise. **Hvor langt har ditt selskap kommet i omstillingen, og på hvilket modenhetsnivå ønsker selskapet å være fremover?**

PwC bistår næringslivet med klima- og bærekraftsrådgivning

PwC har lang erfaring med å bistå selskaper som vil lykkes med sitt klima- og bærekraftsarbeid. Vi har et engasjert team med mennesker fra en rekke ulike bakgrunner, og sammen har vi bred kompetanse innen blant annet bærekraftsstrategi, omstilling til lavutslippssamfunnet og hvordan selskaper best kan rigge seg mot et helhetlig og systematisk bærekraftsarbeid – spesielt med tanke på de

nye kravene i bærekraftsdirektivet. I PwC arbeider vi som ett kompetansehus, og vi kan spille på kompetanse fra alle ulike fagområder og bransjer. Sammen bygger vi tillit og løser viktige problemer i samfunnet.

Ta gjerne kontakt for en uforpliktende prat!

Strategisk omstilling

- Rådgivning knyttet til klimastrategi og naturpositiv ledelse
- Utarbeidelse av klimaomstillingsplan, inkludert estimert effekt av ulike tiltak
- Vitenskapsbaserte klimamål/mål for natur (SBTi/SBTN)

Risikoer og muligheter

- Analyser av klima- og naturrisiko i tråd med anerkjente rammeverk (TCFD/TNFD)
- Scenarioanalyse
- Klimatilpasning
- Håndtering av EU Deforestation Regulation

Rapportering

- Rådgivning knyttet til klima- og naturrapportering (ESRS E1-E5)
- Gap-analyser og veikart
- Klimaregnskap
- Bruk av karbonkreditter

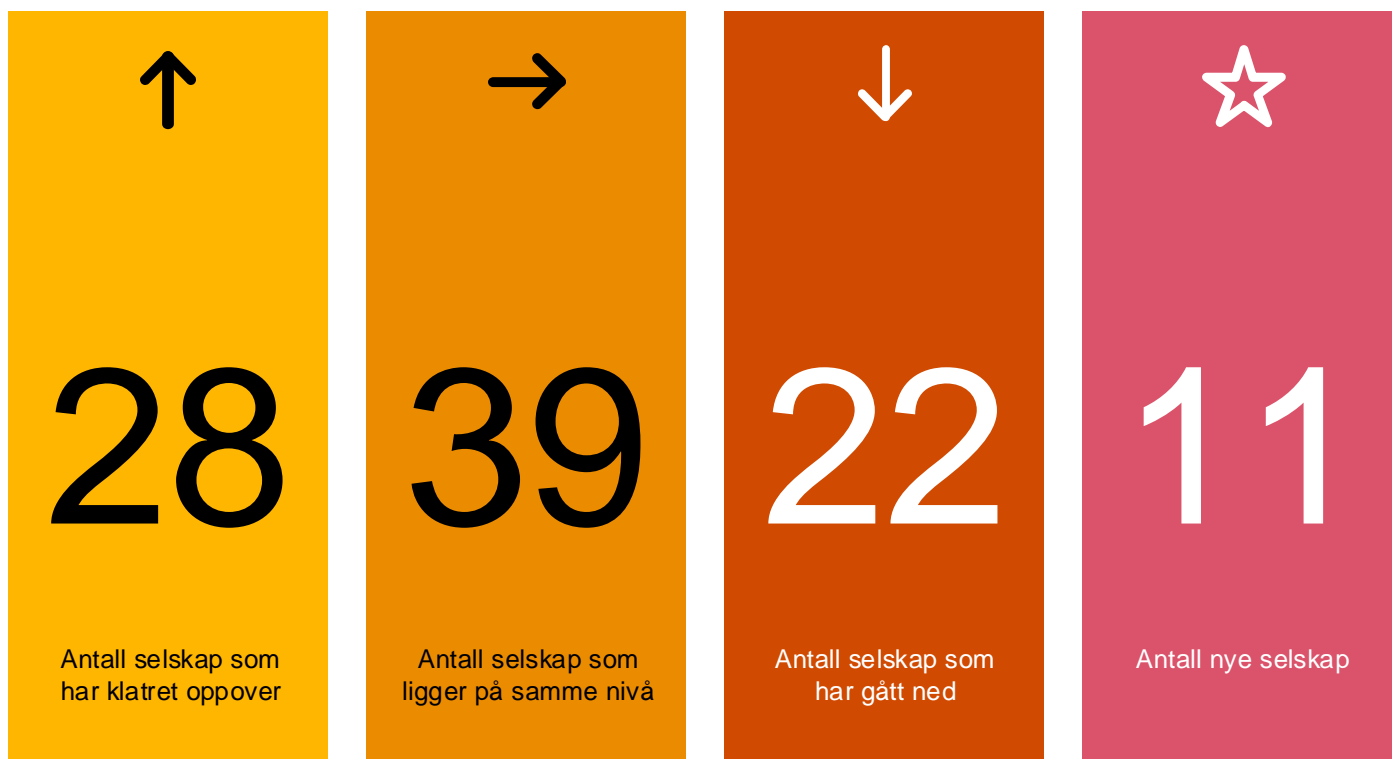

Systemstøtte og digitale verktøy

- Kartlegging av systembehov for ESG-data
- Bistand med anskaffelser
- Automatisert datafangst
- Implementering av systemstøtte for ESG
- Digitalisering av rapporteringsprosesser

08

**Klimaindeksen for
Norges 100 største
selskaper**

PwCs klimaindeks 2024

I Klimaindeksen rangeres Norges 100 største selskaper basert på en vurdering av deres rapporterte klimaregnskap og utslippskutt. I år som i fjor er selskapene i Klimaindeksen rangert i fem kategorier. I **kategori 1** finner vi årets klimavinnere. Disse selskapene kutter sine utslipp i tråd med Parisavtalen, og har god klimarapportering. I **kategori 2** finner vi selskaper som i

tillegg til god klimarapportering også kan vise til utslippskutt, men ikke i tråd med Parisavtalen. Selskapene i **kategori 3** har god klimarapportering, men de har ikke kuttet utslipp. Ved mangelfull eller ingen klimarapportering blir selskapene plassert i **kategori 4 og 5**.

Kategorisering av selskap i Klimaindeksen 2024

Kategori 1: Årets klimavinnere

■ Reduserer absolutte utslipp

■ Reduserer karbonintensitet

■ ■ Atea	■ NG Group	■ ■ Skretting
■ Bewi	■ Norsk Hydro	■ Sparebanken Vest
■ Elkem	■ Norske Skog	■ Storebrand
■ Europris	■ Salmar	■ ■ Veidekke
■ KLP	■ ■ Schibsted	■ Vinmonopolet
■ Møller Mobility Group	■ Skanska Norge	■ Yara

Kategori 2: Selskaper som kan vise til utslippskutt, men ikke i tråd med Parisavtalen

Aker BP	Mowi	Shearwater Geoservices
DNB	Nortura	SpareBank 1 SR-Bank
Elopak	Norwegian Air Shuttle	Statkraft
Equinor	OBOS	Uno-X Mobility
Kongsberg Gruppen	Orkla	Vår Energi
Lerøy Seafood Group	Posten Norge	Wallenius Wilhelmsen

Kategori 3: Selskaper med god klimarapportering, men som ikke kan vise til utslippskutt

Aibel	G2 Ocean	Rema 1000 Norge
Aker	Gjensidige	Ruter
Aker Solutions	Grieg Seafood	SpareBank 1 SMN
Avarn Security	Hafslund	Statnett
Avinor	Höegh Autoliners	Strawberry
Bane NOR	Mestergruppen Byggevarer	Telenor
Bertel O. Steen	Moelven Industrier	Tine
DNV	Norconsult	Troms Kraft
DOF Group ASA	Nordic Semiconductor	Varner
Eidsiva Energi	Odfjell SE	Visma
Elkjøp	Olav Thon Gruppen	Vygruppen
Elmera Group	PGS ASA	XXL
Eviny	Reitan Convenience	

Kategori 4 og 5: Selskaper med forbedringspotensial i klimarapporteringen eller som ikke rapporterer om egne klimagassutslipp

Selskapene i kategori fire og fem har enten mangelfull eller ingen rapportering om egne klimagassutslipp. Det er 26 selskaper i disse to kategoriene, og de har fått informasjon om sin plassering.

09

Vedlegg

I. Klimaregnskap i henhold til Greenhouse Gas Protocol

Ifølge GHG-protokollen er det fem prinsipper som bør ligge til grunn for et helhetlig klimaregnskap:

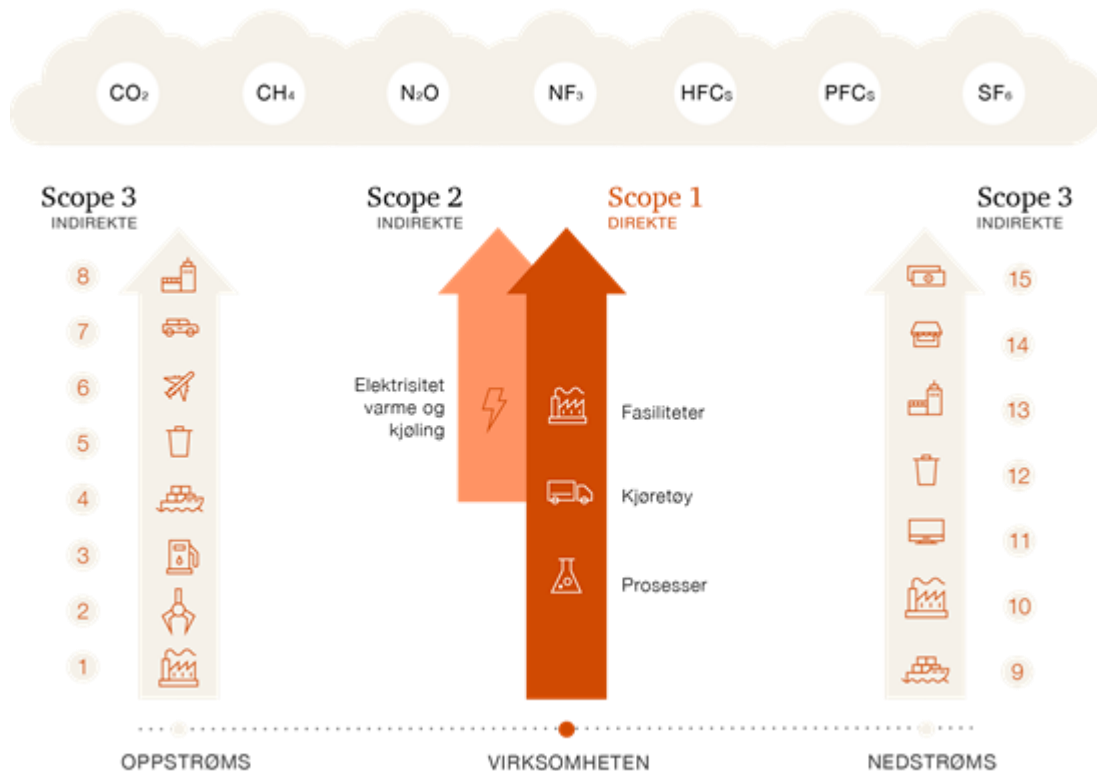
- › *Relevans* sikrer at klimaregnskapet inneholder nok informasjon til at eksterne og interne brukere kan fatte beslutninger, og at det inkluderer relevante deler av organisasjonens virksomhet.
- › *Fullstendighet* betyr at alle relevante utslippskilder innen et valgt område er inkludert.
- › *Konsistens* innebærer at informasjon skal være sammenlignbar over tid.
- › *Åpenhet* peker på at informasjon må samles på en måte som gjør den reviderbar, både internt og eksternt, og at antagelser, utelatelser, referanser og kilder skal oppgis.
- › *Nøyaktighet* sikter til at data skal være nøyaktig nok til at leserne skal kunne stole på resultatene, og at estimater og beregninger skal gjøres på en slik måte at resultatene blir så riktige som mulig.

Klassifisering av utslipp i henhold til GHG-protokollen

Scope 1: Direkte utslipp knyttet til bedriftens aktiviteter og eiendeler. For eksempel fra egne kjøretøy, bygninger, fabrikker, utstyr og maskiner.

Scope 2: Utslipp knyttet til bedriftens innkjøpte energi. For elektrisitet skiller GHG-protokollen mellom lokasjons- og markedsbasert metode. Lokasjonsbasert metode beregner utslippene utfra et fysisk perspektiv, og tar utgangspunkt i landet eller regionen strømmen er produsert i. Markedsbasert metode henter sitt beregningsgrunnlag i ordningen for kjøp og salg av opprinnelsesgarantier.

Scope 3: Andre indirekte utslipp fra bedriftens verdi kjede. Scope 3 deles inn i 15 kategorier og består av utslippene fra oppstrøms og nedstrøms i verdikjeden. Oppstrømsutslipp er tilknyttet utslipp fra varer og tjenester virksomheten kjøper fra andre, som kapital varer og produksjon av forbrukt drivstoff og energi. Nedstrømsutslipp dekker utslipp fra varer og tjenester virksomheten selger til andre, som for eksempel investeringer, utleide lokaler og foredling av solgte produkter. I de aller fleste bransjer ligger størstedelen av utslippene i scope 3.

Scope 3-kategorier

1. Innkjøp, produkter og tjenester 2. Innkjøp, kapitalvarer 3. Drivstoff og energirelaterte aktiviteter 4. Oppstrøm transport og distribusjon 5. Avfall fra egen drift 6. Forretningsreiser 7. Ansattes pendling 8. Leide lokaler og utstyr	9. Nedstrøm transport og distribusjon 10. Foredling av solgte produkter 11. Bruk av solgte produkter 12. Avhending av solgte produkter 13. Utleide lokaler og utstyr 14. Franchiser 15. Investeringer

II. PwC scope 3-guidelines

PwC har utviklet en egen modell som viser hvor sannsynlig det er at et selskap, innenfor et utvalg av bransjer, har vesentlige utslipp i hver av de 15 kategoriene i scope 3.

For hver bransje er det vurdert om de ulike kategoriene er **sannsynligvis vesentlig (rød)**, **potensielt vesentlig (gul)** og sannsynligvis ikke vesentlig (grå), vist i figur under.

	Bank, finans og forsikring	Shipping og offshore	Matvareproduksjon	Varehandel og retail	Fornybar kraft	Olje og gass	Transport	Industri	Kontorvirksomhet	Reiseliv	Bygg, anlegg og eiendom
1. Innkjøpte varer og tjenester	Gul	Gul	Rød	Rød	Gul	Gul	Gul	Rød	Rød	Rød	Rød
2. Kapitalvarer				Gul	Gul	Gul	Gul	Gul		Gul	Gul
3. Produksjon av forbrukt drivstoff og energi		Rød	Gul	Gul	Rød	Gul	Rød	Rød		Rød	Rød
4. Innkjøpt transport og distribusjon		Gul		Rød	Gul	Gul	Rød			Gul	Rød
5. Avfall fra egen drift	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Rød	Gul	Gul	Rød
6. Forretningsreiser	Gul								Gul	Gul	Gul
7. Ansattes pendling	Gul	Gul							Gul	Gul	Gul
8. Leide lokaler/utstyr	Gul								Gul		
9. Nedstrøms transport og distribusjon			Rød	Gul		Gul		Rød			
10. Foredling av solgte produkter			Gul			Gul		Gul			
11. Bruk av solgte produkter				Rød		Rød		Gul			Rød
12. Avhending av solgte produkter			Gul	Gul				Gul			Rød
13. Utleide lokaler/utstyr	Gul						Gul				Gul
14. Franchiser											
15. Investeringer	Rød	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul

III. Bærekraftsdirektivet (CSRD)

CSRD bygger på internasjonale rapporteringsstandarder og rammeverk, som GHG-protokollen, GRI og TCFD. CSRD omfatter tolv standarder: de generelle

rapporteringsprinsippene og kravene i ESRS 1 og 2, miljøstandardene E1–E5, standardene S1–S4 for sosial bærekraft og G1 som omhandler virksomhetsstyring.

		ESRS 1: Generelle krav					ESRS 2: Generelle rapporteringskrav				
		Miljø					Sosial				Styring
Tema		E1: Klima- endringer	E2: Forurensing	E3: Vann og marine ressurser	E4: Biodiversitet	E5: Ressursbruk og sirkularitet	S1: Egen arbeidskraft	S2: Arbeidere i verdikjeden	S3: Berørte lokalsamfunn	S4: Forbrukere og sluttbrukere	G1: Forretnings- atferd
Bærekraftsforhold (ESG-forhold)	Eksempler på undertema i henhold til CSRD	Tilpasning til klima- endringer	Forurensing av luft, vann og jord	Vann: vannforbruk, vannthenting, vannutslipp	Påvirkning på artens tilstand	Ressurs-tilførsel	Arbeidsforhold	Arbeidsforhold i verdikjeden	Økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter	Informasjon til sluttbrukere	Forretningskultur
		Redusere klima- endringer	Forurensing av levende organismer og matkilder	Marine ressurser: utslipp til hav, forbruk av marine ressurser	Påvirkning på økosystemer	Ressursuttømming	Likebehandling og muligheter for alle	Tilgang til like muligheter	Sivile og politiske rettigheter	Personvern og sikkerhet	Beskyttelse av varslere
		Energi	Stoffer som gir grunn til bekymring		Avhengighet av økosystemer	Avfall	Andre arbeidsrelaterte rettigheter	Andre arbeidsrelaterte rettigheter	Urfolks rettigheter	Sosial inkludering	Korrupsjon og bestikkelser
			Stoffer som gir stor grunn til bekymring								Dyrevelferd
			Forurensing i form av mikroplast								Politisk engasjement og lobbyvirksomhet
											Håndtering av relasjoner med leverandører og betalingspraksis

Obs! Dette er ikke en offisiell oversettelse av CSRD, se [AR16 i ESRS 1](#)

IV. ESRS E1 – rapporteringsstandarden for klima

ESRS E1 er standarden for klimapåvirkning og tilpasning, og klima vil være et vesentlig tema for de fleste selskaper. Dersom et selskap ikke har inkludert klima som et vesentlig tema i bærekraftsrapporteringen, må de begrunne hvorfor. Under ESRS E1 må selskapene rapportere på ulike krav knyttet til klimarelatert virksomhetsstyring, strategi, planer, mål og tiltak.

Sammenhengen mellom rapporteringskravene i ESRS E1 og pilarene i en helhetlig klimastrategi, basert på endelige standarder publisert fra EU-kommisjonen 31.7.23.

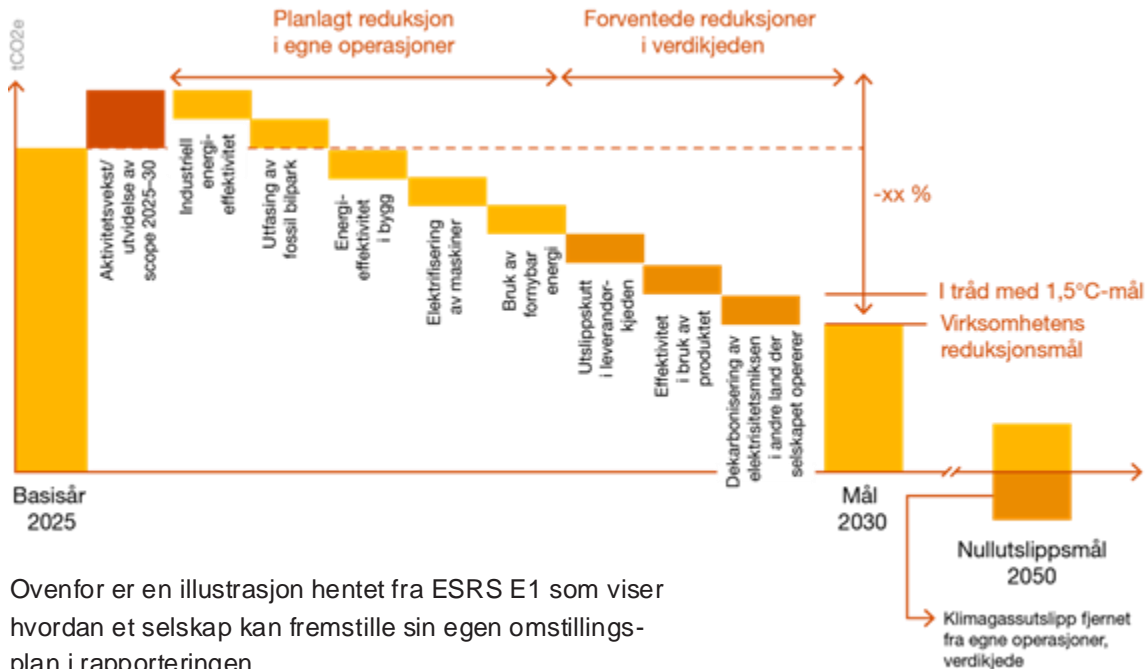
Et av de viktigste kravene omhandler klimaomstillingsplanen (transition plan) til selskapet, for å sikre at selskapets forretningsmodell og strategi er i tråd med Parisavtalens 1,5-gradersmål. Som en del av dette kravet skal selskapene blant annet rapportere på:

- › Tallfestede mål for utslippskutt i tråd med Parisavtalen
- › Hvilke tiltak selskapet planlegger for å nå målene
- › Informasjon om hvordan omstillingsplanen skal finansieres

- › En forklaring på hvordan selskapets aktiviteter skal bli bærekraftige i henhold til EU-taksonomiens kriterier
- › En redegjørelse av hvordan selskapet ligger an i henhold til målene og planen

For de fleste norske selskaper som omfattes av CSRD betyr dette at både omfanget og kvaliteten på klima rapporteringen må heves betraktelig. Det blir spesielt viktig at selskaper utarbeider fullstendige klimaregnskap inkludert vesentlige scope 3-utslipp, for å danne et så godt underlag videre arbeid med klima som mulig.

Ovenfor er en illustrasjon hentet fra ESRS E1 som viser hvordan et selskap kan fremstille sin egen omstillingsplan i rapporteringen.

Har du spørsmål om våre klima- og naturtjenester?

Kontaktpersoner

Hanne Løvstad

Partner

Leder for Sustainability and
Climate Change

hanne.lovstad@pwc.com

Erlend Bjørklund

Senior Manager

Leder for klima og natur i
Sustainability and Climate Change

erlend.bjorklund@pwc.com

Forfattere

Anna Hole

Senior Associate
Sustainability
and Climate Change

anna.hole@pwc.com

Jon Sigurd Borgen

Manager
Sustainability
and Climate Change

jon.sigurd.borgen@pwc.com

Marte Eek Skrede

Associate
Sustainability
and Climate Change

marte.eek.skrede@pwc.com

Designer

Renate Bakkeslett Hagen

Design Lead
Marketing
& Communications

renate.hagen@pwc.com

© 2024 PwC. Med enerett. I denne sammenheng refererer «PwC» seg til PricewaterhouseCoopers AS, Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS og PricewaterhouseCoopers Tax Services AS som alle er separate juridiske enheter og uavhengige medlemsfirmaer i PricewaterhouseCoopers International Limited.